4-a Jaro. N-o 186 APERAS SEMAJNE 26. Aprilo 1928

ESPERANTO JE LA SERVO DE L' TUTMONDA PROLETARO

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

REDAKTEJO: 14, avenue de Corbéra, Paris-12e Gvidanto: E. Lanti | SIDEJO de Ekzekutiva Komitato de SAT 23, rue Boyer, Paris-20e | ADMINISTREJO: Colmstr. 1, Leipzig O 27 Administranto: R. Lerchner

UNUA DE MAJO

Turniĝadas la terglobo, knarante, ĝemegante, ĉirkaŭligite per katenoj. Ĝia vojo plenumiĝas laŭ severaj leĝoj en la kadro de l' universo. Kaj dum tiu planeca vojirado sur ĝi naskiĝadas kaj formortadas la estaĵoj, sennombraj, el kiuj neniu egala al la alia. La homoj inter si batalantaj, penadantaj plibonigi sian staton, marŝcelantaj al lumo, tamen ofte refalantaj en mallumon kaj tenataj de samvizaĝuloj en mizerego.

La perlukta paŝado de homaro socie premata direkte al pli bona stato, al pli tolereblaj kondiĉoj de vivo estas pozitiva movo, movo antaŭen. Ĝin partopreni estas kvazaŭ devigata ĉiu hom-estaĵo. Aŭ sur unu flanko — por la liberiĝo de l' premataj amasoj, aŭ sur la alia, reage — kontraŭ iliaj egaligaj rajtoj kaj pretendoj. Neniu povas stari per unu piedo ĉe la ekspluatatoj kaj per la alia ĉe la ekspluatantoj. Ĉar la historio de l' homaro montras, ke la klasbatalo ne estas ideo, sed realaĵo.

La 1-a de majo estas tiu tago, en kiu la laboristaj amasoj liberiĝemaj elmontras al la publiko, ĝis kia grado la klasbatala procedo ekkaptis kaj penetris ilin, ĝis kia grado ili maturiĝis por sia tasko, forpuŝi la burĝaron kaj renversi la kapitalistan sociordon, anstataŭi ĝin per propraj fortoj. La 1-a de majo estas tago de kunvoko, tago de memkontrolo, en kiu ni konstatas, kiom estas atingita kaj kiu vojlinio kuŝas ankoraŭ antaŭ ni. Ĝi ankaŭ estas varbilo kaj minaco. Ni evitu fari

promenadon aŭ amuzfeston el tiu simbola tago de klasbatalo.

Ni SAT-anoj ĝojas en la konsidero, ke la 1-a de majo — ni ne troigas — estas la sola tago festata de ĉiutendencaj proletklasanoj sen partia diferenco mondskale. Tago, kiu havas signifon de tutmonda manifestacio de laborista solidareco. Limoj estas forgesataj de tiuj, kiuj alte portas la ruĝan standardon en ĉiuj landoj kaj kontinentoj. Neniam la batalo por finvenko povas esti nacie limigata, nenia nacia elakiro povus liberigi la tutan proletan klason tutmonde interligitan. Neniam ni forgesu dum tiu tago la multajn en blankaj landoj, kiuj ne povas laŭtigi sian ĝojon pri la komuna tago de solidareco, sed kiuj tamen sentas sin unuecaj kun la tuta batalantaro en tiu tago, kiu pli forte batigas la korojn.

Nur la tutmondeco de la 1-a de majo difinas ĝian valoron. Multaj memortagoj de l' Proletaro estas pli malpli atentataj nur en unuopaj landoj, estas stampitaj sekve per trajtoj, kiuj ne permesas translimiĝon. La 1-a de majo havas nenian apartigan trajton. Same kiel la kanto de l' Internacio ĝi estas tutmonda kaj sen nacieca distingo, same ĝi vekas sentojn en la homo, kiuj troviĝas ekster la nacieca sfero.

En la 1-a de majo ni trovas la amasojn en tiu spiritostato, en kiu ili estas pretaj malestimi la landlimojn kaj unuiĝi kun la proletaroj ie ajn en la mondo. Ni vidu ankaŭ en tiu tago nian taskon, prezenti al niaj K-doj la ilon, kiu konkrete kontentigus iliajn nefiksajn dezirojn. Ni pretigu ilin aliĝi niajn vicojn por la utilo de la laborista klaso.

N. B.

Amase aliĝu al la 8-a Kongreso de "Sennacieca Asocio Tutmonda" Göteborg (Svedio) — 14.-19. Aŭgusto 1928

PROKLAMO OKAZE DE LA UNUA DE MAJO

Tiu ĉi proklamo estis legata kaj disdonata la 1-an de majo 1927 al la ministoj de l' provinco Hainaut (Heno') en Belgio.

Proletoj el ĉiuj landoj, unuiĝu! Karl Marks. — *Amu vin reciproke.* Jesuo.

Tiun tagon tiuj, kiuj la popolo estis elektinta por ĝin defendi per la parolo, tiel parolis al ĝi: — En ĉi tiu festa kaj printempa tago la ĉiama renoviĝo de la Naturo aspektas pli brilega: kiel ĝi, pleniĝu per esperoj kaj preparu cin por la nova vivado.

Ho, popolo! ekkonsciu pri ciaj rajtoj kaj ekkonsciu pri ciaj devoj. Estu frata kaj bona; kun la ĝojoj kaj la doloroj de aliu deklaru cin solidara. Ne serĉu cian feliĉon aliloke, ol en ĉies feliĉo. Ĉie respektu la malfortecon kaj la suferon, ĉe la virino, ĉe la infano, eĉ ĉe la besto, kaj, ke ĉies forto protektu la mizeregon de la malaltranguloj!

Ĉiutage ci devas esti socialisto: la nova kredo estos pli vastigata per ĉiutagaj agoj ol per paroladoj. Estu zorgoplena pri cia indeco: Timegu la trinkaĵojn, kiuj ebriigas kaj la pasiojn, kiuj malnobligas. Malŝatu la malviglan rezignon de la senfortigitoj kaj de la malkuraĝuloj. La fruktoporta spirito de Ribelo estu en ci, kaj la forta malamo kontraŭ la malbonagoj (sed ne kontraŭ la homoj, kiuj konservas ilin) ardigu cian fieran kuraĝon.

Gloro al la laborantoj: la Laboro honorigas kaj revigligas. Ĝi estas saniga, sed la troa laborado estas malutila: ĝi brutigas kaj malvigligas. Ni volas la daŭrigon de la Okhora Labortago, por ke, post ok horoj da ripozo, ok horojn ankoraŭ ĉiutage ci povu vivi kun ciaj familianoj, distri kaj klerigi cin... Klerigu cin: la kursoj kaj la lernejoj, la ĵurnaloj kaj la libroj estas liberigiloj. Trinku ĉe la fontoj de la Scienco kaj de la Arto: ci fariĝos tiam sufiĉe potenca por realigi la Justecon; esploru la opiniojn kaj la religiojn: ci trovos ilin multaj kaj kontraŭaj, kaj ci estos tolerema por ĉia sincera konvinko.

Ni volas pli bonan vivon, ni volas monhelpon en okazo de senlaboreco kaj sufiĉajn maljunecajn pensiojn por nin antaŭgardi kontraŭ la venontaj malbonaj tagoj kaj al ni certigi maljunecon pli feliĉan.

Ciaj fratoj estas ne nur la homoj el cia lando, sed tiuj el la tuta mondo.

> **UNUA DE MAJO**
>
> *Leviĝas standardoj, ekŝaltas la koro,*
> *Hodiaŭ ja festas popol' de l' Laboro,*
> *Hodiaŭ ripozas kreantaj la manoj,*
> *Tra stratoj moviĝas la ruĝ-ideanoj.*
>
> *Kuraĝe-decidaj vizaĝaj esprimoj*
> *De viroj harditaj, virinoj sentimaj,*
> *Infanoj jam plenaj de dolĉa espero..*
> *Ni venkos, ni venkos, sur tuta la tero!* *N.B.*

Venos tago, kiam malaperos la landlimoj; baldaŭ, se ni tion volas, ne plu estos militoj kaj armeoj. Ĉiufoje, kiam ci praktikos la socialistajn virtojn de Solidareco kaj Amo, ci pliproksimigos tian baldaŭan estonton; kaj, en la paco kaj ĝojo, aperos la mondo, en kiu la socia devo de ĉiuj pli bone estos komprenata por la tuta disvolviĝo de ĉiuj homoj, kaj triumfos la Socialismo. —

Kaj, kiam ili estis parolintaj tiel, ili disdonis milojn da similaj folioj por ke la memoro pri iliaj paroloj ne perdiĝu.

Esperantigis (1784).

LA HODIAŬA USONO

Ni publikigas ĉi sube resumon el artikolo aperinta en La Granda Revuo (Paris, feb. 1928). Tiu artikolo estas mem resumo el libro de s-ro André Siegfried: "Les Etats-Unis d' aujourd' hui" (La hodiaŭa Usono), kiu faris tie longan enketon.

La problemo pri Eŭropo-Ameriko estas tiom grava, interesa kaj aktuala, ke ni ne devas ĝin prisilenti en "S-ulo". Kompreneble ni preferus publikigi raportojn de niaj usonaj K-doj. Bedaŭrinde ili estas treege silentemaj pri siaj viv- kaj laborkondiĉoj. Eble la ĉi suba artikolo instigos ilin fari kritikojn kaj rimarkojn, kiujn ni bonakceptos, se ili estas objektivaj kaj interesaj. *Red.*

La rasa kaj religia krizo de l' usona popolo devas unuavice reteni nian atenton: ĉu ĝi restos anglo-saksa kaj protestanta? Oni scias sufiĉe pri la progresanta invado de mediteraneaj kaj orientanaj elementoj, kiuj, per sia multeco mem, ĉesas de nun solviĝi en la amerika "fandujo". Sed kion oni malpli konjektas, estas la kontraŭ-partio, la instinkta reakcio de l' janke- (t. e. usona) popolo kontraŭ tiuj ĉi fremdaj influoj, kiuj riskas aliecigi ĝian sangon kaj ĝian spiritostaton. La centro de tiu ĉi kontraŭstaro estas la atlantika sudokcidento, kie la malnova anglo-saksa elemento restis relative pura. Tiu direktas la kontraŭstaron, kaj ĝi formas ĝin en spirito de malvasta kaj sekteca naciismo. Militon al ĉio ne specife amerikana, tieldire protestanta, puritana kaj biblia!

Tiel klariĝas tre simple iuj aranĝoj kiuj ne estas komprenataj, se oni konsideras ilin kun la pensmaniero de l' malnova Eŭropo. La leĝo de l' ŝtato Tenese, kiu malpermesas la instruon de l' evoluada doktrino, estas unu el ili, pro kiu oni en Eŭropo okazigis pasiajn diskutojn, ĉar oni ne sciis enpenetri la malvaste amerikanan senton. Tenese, oni ne forgesu, estas unu el tiuj ŝtatoj, da kiuj ekzistas nombro da ekzemploj en la Sudo, "rigidiĝinta en sia izoleco"; medio esence malnov-amerikana de puritanaj farmistoj, timantaj dion kaj nutritaj per la biblio. Kontraŭ fremdaj influoj, katolikaj kaj hebreaj, venintaj de Eŭropo pere de la grandaj urboj de l' (usona) Oriento, tiu ĉi medio reagis instinkte.

La evoluada doktrino aperis al ĝi danĝera por la biblia kredo kaj la morala atmosfero de l' usona popolo, kaj ĝi forpuŝis ĝin, ne demandante, ĉu tiu gesto de netoleremo estis aŭ ne konforma al la moderna spirito.

Kun la sama metodo kaj senigante de ĝi la spiritostaton de l' malnova Eŭropo oni devas aliri la studon de l' seka reĝimo, t. e. de l' alkohola malpermeso sub ĉiuj ĝiaj formoj. Ne estas simpla demando de l' higieno. Temas, nome de la amerikana moralo kaj de precipe religia etiko devigi al komuna regulo la grupojn de origino kaj de spiritostato fremdajn, ĉe kiuj la uzo de vino aŭ de biero estas kvazaŭ naciaj kutimoj kaj speco de spito al la puritana severeco. Rimarkinde estas, ke de la puritana kaj anglo-saksa sudokcidento eliris la militiro por la seka reĝimo.

La evoluciisma malpermeso kaj la seka reĝimo estas do du aranĝoj de defendo de l' malnov-amerikana spirito kontraŭ la infekto per fremdaj ideoj.

Sed ankaŭ estas la danĝero de l' degenerado de l' amerikana sango per ĝia miksiĝo kun tiu de nedezirataj laŭ origino kaj koloro, kiun oni nepre volas bari. La sekreĝimo kaj la limigoj en la penslibereco havas sian ekvivalenton en rasa konsidero. La eŭgeniko[1]) celas fari el la usonano homan tipon fizike sanan, ŝirmatan per leĝaj malpermesoj kontraŭ ĉiuj eblecoj de degenero kun la nigruloj kaj alikoloruloj, protektatan kontraŭ ĉiu bastardiĝo de sia norda sango per la limigo de l' mediteranea, juda kaj slava enmigrado. Tiucele estis voĉdonataj la leĝoj de 1917, 21 kaj 24, riske elvoki gravan krizon de l' manlaboro: konsiderinda okazo, kiu markas decidan orientiĝon en la historio de la usona popolo.

La Ku-Kluks-Klano estas la ekstera manifestacio — kaj ne la malplej kurioza — de tiu ĉi spiritostato. La Ku-Kluks-Klano al ni estas precipe konata per sia ekstera flanko, siaj dramecaj kaj misteraj kutimoj. La eŭropa fantazio ŝatas reprezenti al si tiujn ĉi blankkapuĉulajn paradojn, kiuj memorigas la procesiojn de pentofarantoj mezepokaj, tiujn ĉi noktajn ceremoniojn, kie mesfaras en torĉa lumo

---

[1]) Naska reguligo por plibonigo de raso.

"la granda Ciklopo", la "granda Monaĥo", por ne forgesi la "grandan Sorĉiston", superan ĉefon de l' "Nevidebla Imperio".

Sed estas dube, ĉu la eŭropa opinio enpenetras la internan sencon kaŝitan malantaŭ tiu ĉi grandioze impresa fasado.

La eŭgeniko estas samtempe doktrino kaj celo. La Klano estas la praktika ilo por atingi tiun ĉi celon, per minacado kaj perforto. Ĝia metodo estas ĉie la sama: rekta kaj eksterleĝa ago, la minaca elmontro, la individua punkorekto, la mortigo laŭbezone. Kaj se tiuj ĉi celoj aperas diversaj, ili estas egale naciistaj, ĉar la Klano estas trudokupita de la ideo de l' "degenerado" kaj de l' ebla deklinigo de la amerikana spiritostato. Li luktas kontraŭ la degenerado en la Sudo per la defendo de l' blanka socio kontraŭ la nigruloj, en Oriento per la atakado al ĉiuj fremdlandanoj de slavo-latina alfluo. La usonan civilizacion li protektas en la Okcidento per la plifirmigo de l' anglosaksa protestantismo kontraŭ Romo.

Ĉie la Klano estas kontraŭfremdula, kontraŭjuda, precipe kontraŭkatolika kaj profunde amerikana. — Jen la diversaj aspektoj, laŭ s-ro Siegfried, de la rasa kaj religia krizo de l' usona popolo. Ni trovas moralan atmosferon faritan per devigo, kie la homo troviĝas katenita per mil ligiloj, leĝaj aŭ sur rando de la leĝo. (Daŭrigota.)

La nacia problemo en Alĝerio kaj Tunizio

Tre mirigas la observanton en Norda Afriko la kontrasto inter la celoj, kiujn starigas al si la indiĝenaj loĝantaroj de Alĝerio kaj de Tunizio en sia lukto por liberiĝo el la subpremo, kiun ili suferas.

En Tunizio la lukto okazas sub la signo de l' nacia sendependeco. La tuniziaj indiĝenoj celas al starigo de tunizia ŝtato, tunizia kulturo, tunizia popolo, pli kaj pli homogenaj, kaj ĉiam pli distingaj de l' francaj ŝtato, kulturo, popolo. En Alĝerio, male, en neniu tavolo de la indiĝena loĝantaro ekzistas serioza deziro, vera volo al sendependeco. Kion postulas la alĝeria indiĝeno, estas ĝuste la malo de l' sendependeco: esti kompleta franco, havi ĉiujn rajtojn kaj ĉiujn garantiojn de franco, esti franca "civitano". Transportita Tunizion, tia devizo kaŭzus kriadon pri perfido.

Ambaŭ postuloj estas tiel revoluciaj unu kiel la alia, en la senco, ke la franca burĝaro ilin kontraŭstaras kun la sama perforto kaj nur akceptos ilin devigite. Por ekspluatisto gravas sole la povo pli ekspluati sub-proletaron: proletaron sen ĉiuj rajtoj. La akiro per la alĝeria indiĝeno de la rajtoj de franca civitano, same kiel tiu de l' sendependeco per la tunizia indiĝeno, simile neniigus la sub-proletaron . . . kaj la superprofiton.

Alĝerio kaj Tunizio formas veran geografian unuecon, unu nur estas la plilongigo de l' alia: sama klimato, samaj kutimoj, sama kulturnivelo, samaj loĝantoj, sama religio. Sed ekzistas unu diferenco, kaj tiu estas tre grava: en Tunizio ekzistas urboj, arabaj urboj — en Alĝerio ne. Tunizio estas depost jarcentoj, depost Kartago, lando de urboj. La francaj okupantoj trovis en Tunizio grandajn arabajn urbojn, kiuj hodiaŭ ankoraŭ daŭras kaj disvolviĝas.

La kvar plej grandaj urboj en Tunizio estas i n d i ĝ e n a j urboj de 20 000—80 000 loĝantoj mahometanaj. Krome, flanke de tiuj ĉi grandaj urboj, Tunizio, almenaŭ la nordo kaj la centro, estas trasemitaj per urbetoj aŭ vilaĝegoj, ne malpli indiĝenaj, kiuj estas, kiel niaj kantonaj ĉefurboj, veraj urbaj memstaraĵoj, plenumantaj urbajn ekonomiajn funkciojn, kaj ne simplaj kamparanaj amasiĝoj.

En Alĝerio nenio simila. Depost sia alveno antaŭ cent jaroj, la francoj ne trovis indiĝenurbojn en Alĝerio. Kion oni tiel nomis, estis nur simplaj strategiaj apogejoj, surteraj kiel Konstanteno, ĉemaraj kiel Alĝero. Hodiaŭ ĉiuj urboj estas francaj urboj; indiĝena urbo oni nur nomas la kvartalon, kie vivas la plej mizera parto el la loĝantaro kaj kie etendiĝas la prostituo.

Kiu diras urbo, diras burĝaro. La urbo estas esence centro de interŝanĝoj: oni aĉetas de kampara ĉirkaŭaĵo kaj vendas tien; oni administras. Estas la interŝanĝoj de varoj kaj servoj, kiuj konsistigas la propran funkcion de tio, kion oni nomas la burĝaro.

En Tunizio ekzistas urboj kaj araba burĝaro; en Alĝerio, kontraŭe, ne ekzistas indiĝena burĝaro, ĉar ne ekzistas indiĝenaj urboj. Escepte de kelkaj altaj funkciuloj, civilaj aŭ religiaj, al kiuj la franca kapitalismo permesas riĉiĝi je kostoj de iliaj samnacianoj, kondiĉe ke ili ĝin servu, ne ekzistas en Alĝerio multe pli ol urbanaj kaj kamparanaj proletoj kiel indiĝena loĝantaro. Tial formiĝis en Tunizio tunizia patriotismo, movado al sendependeco, dum nenio simila ekzistas en Alĝerio.

La patrio naskiĝas kun la burĝaro kaj malaperas kun ĝi. Tiu vero estas unu fojon pli konfirmita per la kun-ekzistado de tunizia burĝaro kaj tunizia patriotismo unuflanke, per la samtempa manko de alĝeria indiĝena burĝaro kaj de alĝeria indiĝena patriotismo aliflanke. R. Louzon.

El "La Révolution Prolétariene" kompiltradukis N. B.

Pri la noktaj sanigejoj en Sovetio

La noktaj sanigejoj ekzistas precipe por la tuberkuloza gelaboristaro. Tiuj sanigejoj estas partoj de tuberkulozaj kuracejoj, kien oni direktas laboriston, kiu ne lasas sian laboron en fabriko. La gelaboristoj, troviĝantaj en sanigejo, finas sian laboron pli frue je du horoj, kaj tiuj ĉi du horoj estas pagataj de asekurkasoj. Alveninte post laboro en noktsanigejo, ili sin banas kaj ricevas puran vestaĵon kaj iras en bonan, helan manĝoĉambron por manĝi sanigan, nutran, bongustan tagmanĝon. Poste ili nepre devas ripozi en litoj, kaj post ripozo ili povos trinki teon, legi gazetojn, librojn aŭ ludi ŝakon, aŭskulti radion ktp.

Vespere ili denove ricevas bonan manĝaĵon, kaj matene, post matenmanĝo, ili iras denove en laborejon.

Dum la restado en noktsanigejo la gelaboristoj plenumas difinitan regulon, akiras sanajn, higienajn kutimojn kaj ilin transportas hejmen post forlaso de l' sanigejo.

La kuracisto de sanigejo donas konsilon, kiel hejme gardi la sanon. Por tiuj celoj en kluboj de noktsanigejo oni aranĝas paroladojn pri sanitara kaj higienaj temoj, kaj eĉ oni aranĝas specialajn teatraĵojn. Dank' al tio la noktsanigejojn oni povas nomi "lernejoj de sano" por tuberkulozaj malsanuloj. Kiam estas necese, la malsanuloj estas kuracataj per suno, aero kaj akvo. Restado en noktsanigejo daŭras kelkajn monatojn kaj donas bonegan rezulton por sano de ftizuloj, gardante por longa tempo ilian laborkapablon, kaj ŝirmas kontraŭ akutiĝo de malsano. Dum ekzistado de la noktsanigejoj kaj Sovetiaj kuracejoj oni esploris multe da gelaboristoj, kiuj tre ŝatas tiun ĉi metodon de profilaktado kontraŭ la tuberkulozo. Dank' al noktsanigejoj kreskas sanitara kulturo ĉe laboristaj amasoj kaj plifortiĝas organismo de malsanuloj por batalo kontraŭ tiu granda socia malfeliĉo, kiu estas la tuberkulozo.

SAT-anino (7764).

Labor-perado kaj Senlaborula Asekuro en Germanio

Per nova leĝo publikigita 16. 7. 1927, la ĝisnuna situacio de la germana senlaborula prizorgo grave ŝanĝiĝis. El iama almozdonado fariĝis asekuro.

La aplikado de la leĝo kuŝas en manoj de memstara demokrate elektita "Regna Institucio por Laborperado kaj Senlaborula Asekuro". Ĝi konsistas el la ĉefoficejo kaj la Landaj kaj Lokaj Laboroficejoj. La organoj de la Institucio estas la Administraciaj Komitatoj de la Landaj kaj Lokaj Laboroficejoj, kaj la Estraro kaj Administracia Konsilantaro de la Institucio.

En la Administraciajn Komitatojn, la ekonomiaj organizoj de la laboristoj kaj de la entreprenistoj kaj la komunumaj registaroj sendas egalnombre delegitojn. Ankaŭ la Estraro kaj Administracia Konsilantaro estas kunmetitaj laŭ simila maniero.

La Administraciaj Komitatoj fondas Laborkomitatojn. Plie, ĉe la loka Laboroficejo ekzistas "Verdikta Komitato", ĉe la Landa Laboroficejo. 'Verdikta Ĉambro' k. ĉe la Institucio, 'Verdikta Senato', kiuj decidas pri proponitaj subvencioj.

Laborperado kaj konsiloj rilate al profesia elekto por junuloj okazas senpartie kaj senpage, kaj por metioj, en kiuj ekzistas kontraktoj inter entreprenistoj kaj laboristoj, nur laŭ kontraktaj kondiĉoj. La entreprenisto devas, la laboristo rajtas informi la lokajn Laboroficejojn pri komenciĝo kaj finiĝo de strikoj kaj lokaŭtoj. La laborperistoj devas informi la laborserĉantojn pri tiaj konfliktoj.Laboristoj,kiuj,laŭ regna leĝo, devas pagi kotizojn al Malsanula kaj Invalida Asekuro, estas ankaŭ asekurataj kontraŭ senlaboreco. Tiujn ĉi kotizojn, kune kun la malsanula kotizo, pagas poduone la entreprenistoj kaj la laboristoj al la loka oficejo de la Malsanula Asekuro, kiu la monon liveras al la Landa Laboroficejo. La lasta disponas pri ĝi laŭ bezono kaj la duonon el eventuala restaĵo ricevas la Regna Institucio.

Laboristoj, kiuj almenaŭ dum 26 semajnoj pagis kotizojn al la Senlaborula Asekuro kaj nevole senlaboriĝis, rajtas postuli dum 26 semajnoj, en krizoj dum 39, subvencion, kiu estas, laŭ 11 (?) salajro-klasoj, 6—20 mk. g., krom profamiliaj aldonoj (5—25%). Al laboristoj, kiuj sen grava kaŭzo forlasis memvole sian laborejon aŭ kiuj rifuzis okupon proponitan de la Laboroficejo, la subvencio ne estas pagata dum la unuaj 4 semajnoj. En tempoj de grandega senlaboreco, povas esti donata kriza subvencio post 39-semajna senlaboreco, kaj al tiuj senlaboruloj, kiuj ankoraŭ ne rajtis postuli senlaborulan subvencion. Post 9-semajna senlaboreco, la laboristo devas akcepti okupon, eĉ ekster sia profesio. La subvenciataj senlaboruloj estas ankaŭ asekurataj kontraŭ malsano kaj invalideco.

Chemnitz-ano (3018).

La Germana Laborista Samaritana Asocio

La Germana Laborista Samaritanasocio disvolviĝis laŭ maniero certe tipa por ĉiuj laboristaj organizoj. Same kiel la laboristaj partioj nur post multa klopodado kaj post forta kontraŭbatalo fariĝis respektindaj, tiel ankaŭ la GLS devis venki ĉiujn eblajn malfacilaĵojn, kies kaŭzoj estas en la kadro de la ĝenerala laborista movado senplue kompreneblaj. Jen io pri la historio de la GLS:

La plej maljuna grupo (Berlin 1888) estiĝis tiamaniere: 6 ĉarpentistoj pro manko de helpantoj okaze de grava konstruakcidento ekkomprenis, ke la laboristo en batalo por sia ekzistado estas subtenata de neniu. Kiam li en laborejo iel vundiĝis, li estis atentata de neniu helporganizo, ĉar tiuj konsideris kiel sian nuran taskon la preparadon por la milita servo. La grupoj de la Ruĝa Kruco (tiutempe estiĝintaj plej parte el anoj de unuiĝoj konsistantaj el iamaj militpartoprenintoj) ekzercis ĉefe per paradoj kaj aliaj soldataj servoj, sed tute malatentis la helpon ĉe laborejaj akcidentoj. Tiuj 6 ĉarpentistoj pro tio fondis Laboristan Samaritanan grupon. En aliaj lokoj de Germanio la Ruĝa Kruco ekatakis maldekstrulajn laboristojn, kiuj estis membroj de la Ruĝa Kruco. Sufiĉis la samtempa membreco al iu laborista gimnastikunuiĝo aŭ la nura suspekto de voĉdono por socialista parlamentkanditato, por ke tuj estu forigata la "kulpa" laboristo el la grupo de R. K. Tiuj laboristoj estis kompreneble fleghelpantoj kun pura koro. Ili volis helpi al siaj homfratoj en mizero kaj ne demandis, kian politikan tendencon havis la vundito. Per tiuj eksigoj oni kredis povi deteni la eksigitojn de tiu homdevo. Sed aŭtomate en tiuj lokoj fondiĝis Laboristaj Samaritanaj grupoj, kiuj en la jaro 1909 unuiĝis en "Laborista Samaritana Asocio" kun sidejo en Berlin. Al la asocio apartenis tiutempe 13 grupoj kun 700 membroj. Nur malrapide ĝi kreskis; en la jaro 1914 ĝi nombris 108 grupojn kun 5500 membroj. La milito malhelpis, sed ne detruis la vivon de la asocio. En la jaro 1918 ekzistis 30 grupoj kun 1400 membroj. Sur la kampo de la unua helpo la milito efikis bone kaj en certa rilato la milito estas la kaŭzo, ke la laboristo ekkonis sian senhelpan kuŝadon sur la batalkampo de la laboro daŭrantan tiom longe, kiom longe ne troviĝas homoj, kiuj forigas ĉi tiun mankon de la estrara prizorgo. Ke la Ruĝa Kruco anstataŭu ĉi mankon estis tute ne penseble, ĉar ĝi restis kapitalista institucio. Eĉ nuntempe la Ruĝa Kruco estas ankoraŭ tia, ĉar ĝi estas gvidata de iamaj oficiroj kaj militistaj kuracistoj. Certe oni kontraŭdiras tion publike, ŝajnigas kelkfoje neŭtralecon, sed la decidan influon posedas tamen la iamaj superaj militistoj.

En la lasta tempo la GLS rapide progresis; en 1120 grupoj ĝi unuigis 42 000 membrojn.

Por plene anstataŭi la funkciojn de la Ruĝa Kruco GLS provis fondi Laboristajn Samaritanajn grupojn ankaŭ en la eksterlando. Parte jam ekzistis similaj grupoj en najbaraj landoj. Post kelkaj pruvoj estis eble, ekpreni en la jaro 1926 en Vieno internaciajn interrilatojn en kadro de la Lucern-a Sportinternacio. Estis fondita — okaze de laborista sportfesto — Internacia Laborista Samaritana Informejo, kies gvidadon ricevis GLS. La ĉi jara kongreso de LSI en Helsinki aprobis tiun informejon kaj deklaris, ke en ĉiuj landoj la sportunuiĝoj aniĝintaj al LSI devas fondi Samaritanajn grupojn. Tiel ekzistas nun Samaritanaj grupoj en Francio, Svisio, Aŭstrio, Ĉeĥoslovakio, Finnlando kaj Latvio, kiuj interrilatas kun la germana informejo, kies sidejo estas en Chemnitz, Dresdner Str. 40 (depost oktobro 1928: Alexanderstrasse 23).

La GLS estas dividita en 26 distriktoj, kiuj apartiĝas en 108 subdistriktojn. Por ĉiuj grupoj, subdistriktoj kaj distriktoj funkcias nepagitaj estraroj, al kiuj krom la kutimaj estraranoj apartenas ankaŭ teknikisto. La 850 grupoj estas instruataj de kuracistoj. Ĉi kuracistoj formis specialan komunumon en kadro de GLS kaj estas reprezentataj en la asociestraro. Dum la grupestroj administras, prizorgas la teknikistoj la instruadon de la membraro, la disdonon de la servoj kaj aliajn organizajn laborojn. La asocio principe malakceptas militistan labormanieron, sed konas nur liberan disciplinon. Laborkomunecon kun la Ruĝa Kruco rifuzas la asocio, tiom pli, ĉar la R. K. konstante malhelpas la ŝtatan aprobon de la GLS. Eĉ la insigno estas alia: La anoj de la GLS portas blankan krucon sur ruĝa fundo kun la literoj ASB (Arbeiter-Samariter-Bund). En Saksio GLS ricevis ŝtatan aprobon, same de multaj socialiste administrataj lokoj en Germanio, kie GLS donas oficialajn servojn. Rapide kaj bone helpas la laboristaj samaritanoj, ofte eĉ pli bone ol la "Ruĝkrucanoj"!

E. Saltulo.

Esperantigis Chemnitz-ano (3018).

EL LA FAŜISTA ITALIO

Jenan leteron mi ricevis el la lando de la nigraĉemizuloj sen cito de forsendloko kaj kun nelegebla subskribo:

"... La 'Giordano'-ligo jam delonge estas malpermesita de la ministro por internaj aferoj, samkiel la framasona movado. Ĉar la nomita ligo estis la sola itala liberpensula organizo, nun ne ekzistas alia tia movado en Italio. Krom la faŝista partio kaj la de ĝi dependaj entreprenistaj kaj laboristaj organizoj kaj la 'Azione Cattolica Italiana' (katolika organizo propagandante klerikalismon laŭ la direktivoj de l' faŝista partio) alia sendependa unuiĝo ne estas ebla. De registaro, kiu enkondukis la devigan religi-instruon en la lernejo, kiu starigis la krucon sur la Campidoglio en Romo, kiu deklaris la romkatolikan religion kiel ŝtatreligion, oni ne povas atendi pli bonan. En lando, en kiu ĉiuj liberoj estas forigitaj, ne povas ekzisti liberpensulmovado. La restarigo de tiu movado dependas de alia registaro, por kiu devus batali akre la liberpensuloj tutmondaj, speciale la proletaj."

Aldonita gazeteltranĉo raportis pri aresto de grupo, kiu portis dum entombigo ruĝverdan liberpensulan standardon. Ĉiuj estis kondukataj al la kazerno, kaj kelkaj estos akuzataj ĉe la speciala tribunalo por la certeco de la ŝtato.

K. Hubricht, Leipzig.

NIA KLUBO

(Letero speciale por "S-ulo" verkita de la klubestro K-do I. Lepejko, vidu en n-oj 176 kaj 185)

Parolinte en la lasta letero pri familiaj vesperoj en la kluboj mi nun diru kelkajn vortojn, kiel pasas la proletaj festoj ĝeneralaj, kaj kiel ilin partoprenas la klubo kaj ĝiaj gelaboristoj.

Kiam okazis (en marto) la tago de Internacia Ruĝa Helpo kaj de Pariza Komuno, la klubo pretigis konformajn ekspoziciojn, diagramojn ktp. pri la Komuno de Parizo, ĝiaj bataloj kaj fazoj, pri ĝiaj rezultoj; estas respegulita laboro de Ruĝa Helpo en Sovetio kaj alilande. Dum tiu tago la laboristaj organizoj efektivigis en la produktejoj, en Lenin-anguloj, en kluboj ktp. funebrajn kunvenojn dediĉitajn al memoro pri la tagoj de Pariza Komuno kun detalaj raportoj kaj konversacioj. Oni preparis por la tago teatroprezentojn nur pri vivo kaj batalo de Parizaj komunanoj. Ĉio tio estis kunligata kun la aktualaj taskoj de Intern. Ruĝa Helpo. Oni aranĝis kolektojn por helpo al la malliberuloj de l' Kapitalo.

La eksterlandajn junkamaradojn precipe interesos, kiel laboras gejunularo en la kadro de niaj kluboj. Ekzistas en la klubo gejunulara sekcio, kiu unuigas gejunulojn de 14—23 jaroj. En nia klubo estas ĉ. 700 gejunuloj. La sekcio estas administrata de "junsekcia oficejo", por kiu la sekcianoj elektas la K-dojn proporcie laŭ kvanto de la unuigitaj gejunuloj (ekz. po 25 p. unu elektito). La oficejo subiĝas al administrantaro de l' klubo. La junularo dividiĝas laŭ rondetoj kaj plenumas jenan laboron i. a.: Ĝi zorgas pri 1. plibeligo de la klubo interne kaj ekstere, 2. komisiono, kiu organizas la vesperaranĝojn de l' junularo kaj lecionojn, 3. komisiono de ludoj, kiu preparas ludojn kaj distrojn por la gejunularo, 4. kalkulkomisiono, kiu aperigas informpetojn el junulaj rondoj ktp.

La gejunularo organizas memstare siajn iniciatemajn, kombinitajn kaj ceterajn vesperojn. Laŭeble subvencias ilin la administrantaro; iafoje ili kolektas monon inter si kaj tiel efektivigas la vesperaranĝon. (Daŭrigota.)

Esperantigis B. Jeleznjakov (5583).

Nia soveta labor-lernejo

En Sovetio plej multe ekzistas 7-grupaj (klasaj) lernejoj. En ili la infanoj, kiuj ĝis la 8-a vivjaro ne povis legi aŭ skribi, post 7 jaroj fariĝas tute "alfabetaj", klaskonsciaj civitanoj kun vico da ellernitaj laborkutimoj. Kial ĝi nomiĝas labor-lernejo? Jen la respondo. En nia lernejo ni ricevas ne nur teoriajn sciojn, sed dum ĉiutaga lernado ni ankaŭ praktike laboras. Kun la lernado la proletaj infanoj estas laborkutimigataj en la lernejo. Ekz., lernante fizikon, ni faras modelojn en niaj laborejoj ktp. Tiel same en ĉiuj aliaj lecionoj. Neniu tasko estas lernata sen praktika ekzercado.

Krom la lernado, kiu meze daŭras 4—5 horojn potage, nia infanaro okupas sin pri organiza soci-laboro. En la lernejoj ekzistas infana "memregado", kies konstruado estas sufiĉe interesa. Ĉiu grupo (klaso) elektas sian grupan komitaton, kiu gvidas ĉiujn grupajn aferojn kaj laboron, faras kunvenojn, kunsidojn, priparolas la atingaĵojn, la malatingaĵojn ktp. La prezidantoj de l' grupaj komitatoj eniras la komitaton tutlernejan — "ekzekutivan". Sub la gvidado de pedagogojinstruistoj ĝi gvidas la tutan socian kaj kulturan laboron de l' lernejo. En tiu komitato partoprenas ankaŭ reprezentantoj de kultur-komisiono. La lasta havas klubon, legejon, bibliotekon, ludejon, diversajn rondetojn, laborejojn ktp. Ĝi organizas koncertojn, kolektivajn kantojn, ludojn ktp. En la lernejo estas varmaj matenmanĝoj por la infanoj. Ili estas malkaraj, sed la infanoj de malriĉuloj ricevas ilin senpage. Krom tio ekzistas en la lernejo kooperativoj (ne en ĉiuj), kie oni vendas paperon, kajerojn kaj ĉion por lernado bezonatan.

Ĉiu lernejo eldonas murgazeton kaj abonas krome multajn ekzemplerojn de infanaj gazetoj.

Inter nia infanaro multaj estas junpioniroj, en lernejo ĉi tiuj ankaŭ estas unuigitaj (kvankam ili estas el diversaj grupoj) por kolektiva laboro kaj agitado. La rilatoj inter niaj instruistoj kaj lernantoj estas tre amikaj. En la pedagogian konsilantaron la lernantoj sendas siajn reprezentantojn, ankaŭ la lernejа pionir-ĉelo.

Nun la lasta demando. Ĉu oni punas la lernantojn? — Kompreneble ne, ĉar niaj lernantoj mem bone scias, ke la instruistoj amas disciplinon.

Troviĝante ĉiam en tiaj bonaj kondiĉoj, ricevante bonan spiriton, niaj infanoj kutimiĝas al kolektiva laboro kaj vivo.

J. Braginson (15½ j.), 9248.

Por Radio-amatoroj

Praktikaj konsiloj

Neniam komencu la radiolaborojn per konstruado de komplikitaj riceviloj. Unue faru kristaldetektoran ricevilon, se vi loĝas ne tro malproksime de sendstacio kaj se vi havas eblecon fari bonan antenon. Kun bona anteno kristaldetektora ricevilo aŭdigos al vi la stacion eĉ je 100—200 kilometra distanco. Se vi ion aŭdas per tiu ĉi ricevilo, kiam vi jam scipovos plej bone funkciigi ĝin kaj volos aŭdi pli laŭte, tiam aldonu al ĝi malaltfrekvencan amplifikatoron. Se la kristaldetektora ricevilo nenion aŭdigos al vi pro manko de bona anteno aŭ pro malproksimeco de sendstacio, konstruu la bonan unulampan ricevilon priskribitan en la antaŭaj radiopaĝoj.

* * *

Se via ricevilo ne estas sufiĉe selektema kaj vi aŭdas samtempe du staciojn, provu jenan rimedon. Enmetu inter la anteno kaj ĝia borno (fiksŝraŭbo) malgrandkapacitan kondensatoron de 0,15/1000 — 0,5/1000 de mikrofarado (150—450 cm). Plej ofte tio helpas por eviti la ĝenon de l' trudaŭdigo.

Faktoj kaj komentoj

En judlingva gazeto "Moment" mi legis la vojaĝimpresojn de konata polia juda naciist-gvidanto kaj parlamentano M. Hindes pri Suda Afriko. Li diras, ke ĝenerale la blankuloj malinde rilatas al la indiĝenoj kaj kontraŭstaras la egalecan principon. "Kiel oni povas paroli pri egaleco de la nigruloj kun blanka raso? Ili ja havas malbonan odoron." Tiel argumentas la blankuloj en Sud-Afriko. Ni ne diskutu pri tia argumentado. Sed mirigite mi legis, ke saman rilaton al la indiĝenoj havas "la tre populara en Suda Afriko gvidanto de laborista partio, deputito Moris Kemtridĵ, kiu apartenas al ĝia radikala flanko kaj estas samtempe ano de plenumkomitato de la Sudafrika Cionista Federacio kaj portas kun fiero la standardon de nia (t. e. juda) nacia indeco. Tiu eminentulo ne klarigas per "estetikaj motivoj" sian kontraŭemon al la nigruloj, sed per soci-klasaj argumentoj. Li kontraŭagas pasie la egaligon de la nigruloj kun la blankuloj, konforme kun sia partio, kiu timas, ke la malalta laborpago de la nigrula laborista forto katastrofe efikos al la vivstato de la blanka laboristo." — (Komunikis M. S., 5323.)

Ambaŭ "eminentuloj", la burĝa kaj la laborista, baraktas en kontraŭdiroj. Ja, ĉu ekzistas diferenco inter juda kaj kontraŭjuda naciismo? Kaj ĉu la internacia batalo liberigos la subprematajn rasojn? Ne, n u r l a k l a s b a t a l o povas levi el sub la jugo la blankhaŭtulojn same kiel la nigrahaŭtulojn, kiam ili konsciiĝos pri sia rolo kiel ekspluatatoj. Malhelpi la konsciiĝon de la nigraj laboristoj signifas aprobi la sistemon de la imperialista kapitalismo. For naciismon kaj ankaŭ rasismon! N. B.

Mia Laborejo

Sur bordo de la rivero Bug, apud la haveno, vaste dismetiĝis nia fabriko je nomo de K-do Andre Marti — arego da konstruoj, domegoj, fumtuboj kaj maŝinejoj. Je la 6.15 h. la unua sirensono kunvokas gelaboristojn al la fabriko, kaj homaj riveroj el la urbo kaj ĉirkaŭaĵoj, ĉu piede, ĉu trame kolektiĝas al la laborejo. Je la 7-a jam ekmoviĝas la transmisioj, motoroj, levilegoj, kaj la krakado de boriloj, frapoj de marteloj, fajfo de vaporo, rapidema movado de lokomotivoj, fumaj nuboj vigligas aspekton de la fabriko.

En nia fabriko laboras pli ol 10 000 gelaboristoj. Ĝi produktadas ŝipojn, vagonojn, kaldronojn kaj diversajn maŝinojn. Laborista Potenco prenis ĝin duone detruitan de ĝia estinta mastro — franca kapitalo. Paŝon post paŝo estis atingita preskaŭ plena rekonstruo. Mi donas kelkajn komparajn ciferojn de antaŭmilita kaj nuntempa statoj: La jara produkto sumiĝis en 1913/14 je 11 926 303 rubloj (antaŭmilitaj), en 1927/28 je 17 111 980 rubl. antaŭmilitaj (aŭ 26 041 002 rubl. postmilitaj — ĉervoncoj). Kvanto da gelaboristoj: 1913/14 — 9486, 1927/28 — 12 326 (10 286 en 1. 10. 27). Monata salajro: 1913/14 — 41,47 rubl., 1927/28 — 44,— rubl. (86,50 postmilitaj rubl.). En 1926/27 oni elspezis por soci-asekuroj (kiujn pagas la entrepreno) 798 288,35 rubl., por lab. vestoj, sapo ktp. 98 100,15 rubl., da vaporo (laŭ tunoj) 66 490 rubl.

La fabrik-komitato de l' metalista sindikato unuigas 100% da laboristoj, la parti-komitato 13%. Ekzistas ĉeloj de IRH (MOPR), infanamikoj k. a. Fabrika meti-lernejo kun 560 lernantoj laŭ la plej novaj labormetodoj preparadas novajn kvalifikitajn laboristojn.

Post la tagmeza ripozo (11-a ĝis 12-a h. rekomenciĝas la laborbruego, kaj je la 16-a post sirensono ree pleniĝas la stratojn la homaj riveroj, kaj eksilentas la fabriko; nur kelkaj fakoj (dua ŝanĝo) daŭrigas laboron.

Vespere komenciĝas la laboro de la klubo je nomo de K. Libkneht. En ĝi funkcias 17 div. rondetoj kun 750 anoj, — kantada, muzika, vivgazeta[1]), politika, kudrada, sporta, esperanta ktp. Funkcias kino, scenejo, biblioteko havanta pli ol 10 000 librojn kaj pli ol 3000 legantojn, kaj ĝis nokto estas ŭdata bruego de muziko, kantoj kaj ludoj.

Nokte, elektre lumigita, belege aspektas nia fabriko, dormanta sub la klara ukrainia ĉielo, ĝis la matena sirensono vekos ĝin por plua laboro.

V. B e l o g o r c e v, 7495, Nikolaev.

[1]) "Viva gazeto" havas signifon de "improvizaja teatro", sceniganta speciale aktualajn polit. okazajojn (plej ofte satire). — R e d.

Patriotismo — Internaciismo — Sennaciismo

P r o v o

(Daŭrigo dudekdua)

Ankaŭ la unueco de lingvo tute ne povas pravigi la ekziston de patrio. Ni ja konstatas, ekzemple, ke ne ĉiuj anglolingvanoj estas sampatrianoj. Saman rimarkon oni povus fari rilate aliajn lingvojn. Kaj aliparte ni vidas, ke en la malgranda Svisio ekzistas tri malsamaj oficialaj lingvoj. Tamen ĉiu svisa patrioto, ĉu franclingva, ĉu germanlingva, ĉu itallingva, sentas sin forte ligita al unu sama patrio.

Ĉu estas atentinda la argumento, kiu penas pravigi la ekziston de nacioj per tio, ke ekzistas geografiaj, naturaj limoj? Ni opinias, ke ne. Estas ja vere, ke granda rivero, alta monto ofte ludis gravan rolon en la bataloj, kies rezultoj efikis sur la kreiĝon de nacioj. Tamen sufiĉas rigardi karton por tuj ekvidi, ke la landlimoj ne ĉie koincidas ĉu kun rivero, ĉu kun monto. Cetere, riveroj eĉ maroj ofte ludis kunigan kaj ne apartigan rolon. La montoj ja ĝis nun estis baro inter la popoloj, sed pli kaj pli ili ĉesos ludi tiun rolon en nia epoko de aerveturado kaj senfadena telegrafio.

Ĉu paroli pri sameco de religio? Per tio oni ankaŭ ne povus starigi ĝeneralan, ĉie aplikeblan principon. Se en kelkaj landoj la sampatrianoj estas ankaŭ sameklezianoj, ne ĉie estas tiel. En multaj nacioj kunvivas anoj de diversaj religioj kune kun liberpensuloj kaj ateistoj. Kaj dum la lasta mondmilito tre patriote sin interbuĉis katolikoj de malsamaj nacioj; same faris anoj de aliaj eklezioj. La naciaj dioj estis pli potencaj ol la ekleziaj konsideroj. La nacioj, la patrioj estas rezultaĵo de historiaj faktoroj; ili reprezentas ian provizoran ekvilibron inter diversaj ekonomiaj fortoj. Nacioj povas esti konsiderataj kiel komercaj firmoj, kiuj konkurencas unuj la aliajn. — Sed jam ni eniris la epokon de la trustoj, kies celo estas forigi konkurencon! — —

Estroj de komercaj firmoj volas havi obeemajn, servemajn kaj fidelajn oficistojn. Same ankaŭ la regantoj de la nacioj tre zorge edukas anojn, ĉiam pretajn oferi sian vivon por defendi la patrian firmon. Per ideologio, kies origino radikas ĝis la klana totemo, oni mistifikas ilin. La tuta edukado celas fari el la patrio ian miton, ian fetiĉon. Ĉe funda analizo oni ja trovas, ke la nacioj havas materian, k l a s a n bazon. Sed tio ne klarigas, kial homoj milionope konsentas mortigi kaj mortiĝi pro la patrio. Tia konsento havas religian radikon; ĝi rilatas al la mistikismo, kiu ankoraŭ regas la plej grandan parton el la homoj.

Ekzistas ankaŭ ateistaj patriotoj, eble rebatos iu.

Ne. Ekzistas eble patriotoj, kiuj ne kredas je la ekzisto de iu dio reganta en la ĉielo, sed ili estas tamen dianoj, ĉar ili faras diaĵon el la sanga idolo patrio. Jam delonge la fama filozofo Nietzsche (Niĉe) diris, ke "niaj ateistoj estas piaj homoj". Por konvinkiĝi pri tio, sufiĉas ja rimarki, kiel kondutas la t. n. ateistoj, kiam mortas unu el iliaj amikoj aŭ parencoj. Ja ne mankas "ateistaj" tomboj kaj maŭzoleoj! . . .

Oni kelkfoje legas en agitecaj artikoloj, ke la reprezentantoj de la reganta klaso ne partoprenas la militon. Tio ne estas tute vera. Oni povas citi multe da ekzemploj pri burĝoj, kiuj oferis sian vivon sur la patria altaro. Eĉ burĝa franca patrino, kies kvar filoj estis buĉitaj dum la lasta mondmilito, malgraŭ sia granda ĉagreno bedaŭris ne havi kvinan por oferi al la patrio . . .

LA BRAKO DE LA GENERALO

Dum granda milito generala moŝto perdis sian maldekstran brakon.

Tio ne okazis pro pafado de la maïamikaro; nur stultulo kredus, ke generaloj eniras militon por esti alpafataj tiamaniere; tio estas konvena por ordinaraj soldatoj, sed generaloj havas pli gravajn deĵorojn; ili cerbumas, esploras landkartojn, ordonas kaj kulpigas. Do, ĉi tiu generalo same faris.

Li perdis sian brakon tiel: donante sian sportpafilon al soldat-servisto, li malatente lasis en ĝi kuglon, kaj la servisto, ne sciante tion, akcidente alpafis la generalon tiel, ke fine lia brako devis esti fortranĉata.

Stultulo eble demandus, kial la generalo tenis sportpafilon dum granda milito. Tia banala demando nur elmontrus la naivecon de la demandinto. Evidente, generalo bezonas distradon post sia peza, respondeca laboro; pro tio li mortpafas cervojn kaj birdojn, kartludas kaj ĝuas la kuneston de tiaj patriotaj virinetoj, kiuj sekvas generalojn preskaŭ ĝis la militfronto.

Kompreneble, la malzorga servisto estis kontraŭprocesata en militjuĝejo, kondamnata kaj mortpafata. Simpla afero.

Sed pli malfacile estis decidi pri la traktado al la generala brako. Tamen, finfine oni enbalzamigis ĝin, enpakis en malgrandan ĉerkon kaj sendis ĝin al la . . . ni diru parte-vidvino kaj la iome-orfoj de la generalo.

Tiuj akceptis ĉe la stacidomo la multamatan brakon kaj ĝin portigis aŭtomobile en sian kastel-hejmon, kie ĝi kvazaŭ ceremonie kuŝis en ne-uzata ĉambro, ĝis la Registaro fine sciigu la familion pri la plej taŭga traktado al tio, kio sendube estis nacia havaĵo.

Por decidi pri la afero, stariĝis Komisiono, konsistigata egalnombre el armeestroj, militŝipestroj kaj parlamentanoj. Ĝi kunsidis 15 tagojn, sed, ĉar la brako estis enbalzamigita, ne urĝis baldaŭa findecido, kiu certe ne estus tiom longe prokrastita, se ne estus enrampiĝinta duontrompe la Komisionon iu socialista — eble eĉ komunistema — parlamentano, kiu sin montris tute kanajla fi-homo. Li faris la plej malpatriotajn demandojn pri la cirkonstancoj de la perdo de l' brako, pri la mortigo al la servisto, eĉ pri la sindonema sinjorineto, kiu estris la flegistojn de la vundita generalo. Li ja postulis, ke oni ne elspezu monon pro la koncerna brako, kiu estas nur rubo (!) dum pano mankas al malriĉuloj, ke la vidvino (parte) kaj la orfoj (iome) laŭplaĉe uzu ĝin, mem pagante! Malaltmensa vulgarulo, ĉu ne?

Feliĉe la Prezidanto fine trovis okazon eksigi tiun netaŭgulon kaj anstataŭigi lin per fidinda, lojala deputito.

Post longaj diskutadoj, oni decidis, ke la brako ricevu militan enterigon en la plej granda katedralo de la ĉefurbo, kie kuŝas nur moŝtoj, kie sendube kuŝos poste la ceteraĵo de la generala korpo. Estu granda funebra procesio. La ĉerketo estu kovrita per la Nacia Flago (malgrandskala). Sekvu ĉevalo, sur kies dorso pendu Malplena Maniko — kompreneble general-maniko — por vidigi al la popolamaso la kortuŝan okazintaĵon. (Tiu lasta propono de la Vestaĵa Sub-Komitato, estis unuvoĉe akceptata de la Komisiono). Familianoj kaj ĉiaspecaj moŝtoj akompanu la . . . kadavreton, vestitaj nur duonfunebre (tiu lasta punkto laŭ la rekomendo de la supre-menciita Vestaĵa Sub-Komitato, kiu laŭdinde laboregis dum la tutaj 15 tagoj). Estu vendataj surstrate ilustritaj poŝtkartoj kun bildo de Malplena Maniko kaj Nacia Himno.

Nur restis la decido pri la dato. Post longa kunsido, en aparta ĉambro, la Data Help-Komitato antaŭmetis kiel taŭgan daton, la unuan tagon de la monato aprilo de l' kuranta jaro, kaj ĝi aldonis, ke estus utile, ke tiu tago estu ĝenerala feri-tago, ĉar multe ŝatas la popolamaso la funebrajn ceremoniojn.

Ĉio do estis orde aranĝita.

Sed, ho ve, ho ve! Okazis katastrofo post tragedio.

Kiam la Komisiono kunsidis la lastan tagon, eniris la mortĉambron de l' kastelo, malrespektemaj ratoj (tiu speco, malfeliĉe, kiu multe ŝatas spicitan viandon) kaj . . . mi apenaŭ kapablas priskribi la aferon . . .

. . . Kaj formanĝis la tutan brakon!!!

E. K. L.

★ ★

Oni taksas la forton de kiu ajn socia movado laŭ la nombro de abonantoj al ĝiaj presorganoj.

Kiu varbis unu abonanton al "S-ulo", tiu pli utilis al nia movado ol se li varbus dek pasivajn membrojn.

★ ★

Oni ne povas klarigi al si tian monstran spiritostaton, se oni ne scias, ke ĝi radikas ĝis la barbaraj epokoj, kiam la racieco apenaŭ eniris la cerbon de la homoj, kiam la superstiĉo ĉiurilate regis la spiritojn.

La patriotismo estas esence religia, mistika, malracia. Al tiu konkludo alvenas ĉiuj pensuloj, kiuj profunde ekzamenis la demandon. Ni citu ankoraŭ unu ateston pri tio:

"Estas neeble esprimi aliel ol sub mita formo la ideojn, kiuj rilatas al la patrio . . . Tuj kiam ni komencas konsideri la patrion, la tradicion, kaj tiel transpasi la limojn de nia jura aktiveco por prikonsideri la politikon, tiam ni renkontas 'ion religian kaj dian' (Renan) — t. e. ion, kio estas fremda al la naturscienco kaj al la juro. Ni ĉiuj konscias, ke ni ne laboras nur por havigi al ni la kiel eble plej grandan sumon da feliĉo kaj ke, sekve, la politika socio estas alio ol asocio el profitemuloj . . . Estas la diigo de la politika forto, kiu klarigas la ideon pri patrio.

Laŭ Thamin en sia verko: Sankta Ambrozo kaj la kristana moralo: 'La romana ŝtato estas la konkreta formo, sub kiun li (Cicerono) metas la filozofian ideon pri homa solidareco. Kion li postulas de la stoikismo, tio estas la pravigo, la teoriigo de sia patriotismo. La amo al la patrio superas ĉiujn aliajn amojn kaj, en okazo de konflikto inter ili, ĝi devas havi la unuan lokon.'

Ŝajnas al mi, ke se la moderna sociologio ne kapablas ion krei, tio rezultas, grandparte, el la fakto, ke ĝi ne ekkonis la mitan karakteron de multe da elementaj konoj, kiujn ĝi esploras kaj pretendas klarigi en scienca lingvaĵo, kiu ne taŭgas por ili: el tio rezultas stranga malnormalaĵo, kiu ofte igas la sociologojn paroli kiel somnambuloj[46])."

Ni jam argumentis, ke en la spirito de l' homoj ekzistas du tendencoj: la mistika kaj la racia. Dank' al la progresoj de la scienco kaj tekniko ĉi tiu lasta tendenco pli kaj pli forpuŝas la unuan. Kaj sekve, ju pli la racio regos en la homaj cerboj, des pli malfortiĝos la religia sento, des pli malaperos la patriotisma religio.

E. Lanti.

(Pluo sekvos.)

[46]) Georgo Sorel. La Ruiniĝo de la Antikva Mondo, pĝ. 245.

★

Por nia distro

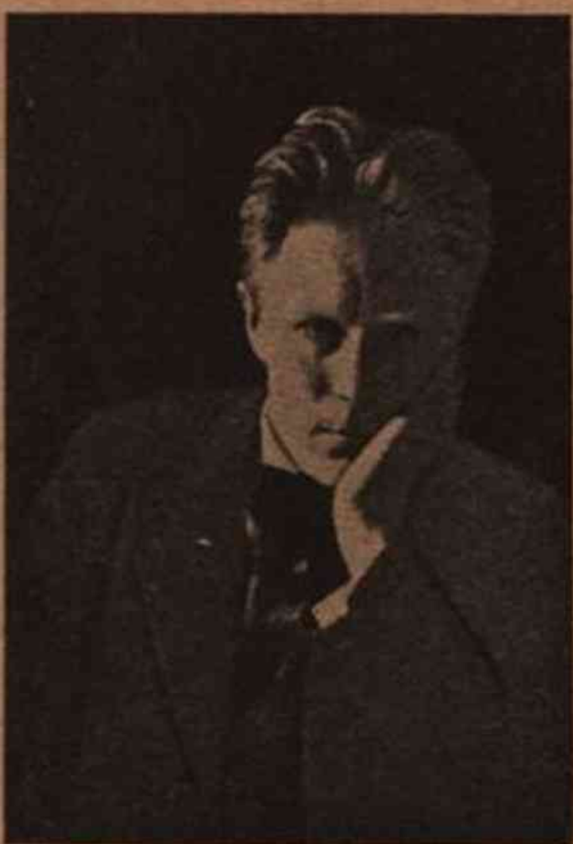
Privat-oficisto ricevas post 25-jara, fidele plenumita servado ĉe firmao H. el manoj de sia ĉefo grandan, dikan leteron kiel jubileodonacon. — Surprizo sur lia vizaĝo, li balbutas dankvortojn kaj volas foriri. Sed la ĉefo diras al li: "Nu, kial vi ne tuj malfermas la koverton?" — Nia amiko malfermas la leteron, timo kaj surprizo sur la vizaĝo . . . En la letero troviĝas nur la . . . foto de la ĉefo.

Tiam la jubileulo diras, montrante seriozan mienon: "Jes, tio *tute* similas al vi." (Laŭ *AIZ.*)

TRIMIL TRICENT SEPDEK NAŬ TAGOJ EL MIA VIVO

Kiel multaj aliaj SAT-anoj mi deziras esprimi kelkajn vortojn pri mia propra vivo. Sed anstataŭ priskribi unu mallongan tagon, mi preferas prezenti al la Legantaro trimil tricent sepdek naŭ tagojn el mia batalema vivirado.

Mi estis modesta filologo, kiu transformiĝis al revoluciema verkisto. Post mia filologia studado mi fariĝis instruisto en teknika lernejo vespera en nia ĉefurbo Reykjavik (Rejkjavik). Tie mi instruis la islandan lingvon. Tio ĉi okazis la unuan de oktobro en la jaro 1918. Kun tiu tago komenciĝis nova epoko en mia vivo. En januaro 1921 mi ankaŭ iĝis instruisto je komerca lernejo en nia urbo. Ambaŭ lernejoj estis privataj entreprenoj kun subteno de la ŝtato, kaj la teknika lernejo ankaŭ ricevis monhelpon el la urbkaso.

Mia instrutempo daŭris ĉiun jaron de unua de oktobro ĝis komenco de maja monato. Mia salajro estis tri kronoj (proksimume tri frankoj svisaj) por ĉiu instrua horo. Mi krome havis kaj ankoraŭ ricevas malgrandan subtenon de la ŝtato por kolekti vortojn kaj esprimojn el la popola lingvo. Dum la someroj mi piediris kun valizo sur mia dorso tra la lando kaj kolektadis. En la jaro 1922 mi publikigis "Montrilon pri vortkolektado", kiun mi sendis al miaj kunhelpantoj, vortkolektantaj volontuloj, en diversaj lokoj de l' lando.

Tiujn ĉi jarojn, dum la vintraj monatoj, mi studadis profunde spiritismon, teozofion kaj hindan filozofion. Mi tradukis kune kun du amikoj miajn du librojn pri joga-filozofio. Plie mi faris paroladojn pri diversaj problemoj filozofiaj kaj metafizikaj. Mi ankaŭ praktikis regule joga-ekzercojn. Kaj per ili mi plibonigis mian sanon. Pri tiuj ĉi ekzercoj mi skribis fajran revuan artikolon, kiun mi nomis "Eklumo el oriento". Mi sincere deziris veran scion pri videblaj kaj kaŝitaj leĝoj de l' universo kaj serĉis interligon kun la absoluto.

Pro tiu ĉi sciemo kaj sopiro al liberiĝo mi vojaĝis al Londono kaj Parizo en la somero 1921 por vidi kaj aŭskulti famajn okultistojn kaj mondinstruistojn. Sed mia rikolto fariĝis mizera. Mi nur vidis homojn kaj aŭdis vortojn.

Post mia hejmenveno okazis tre ridinda fenomeno en nia socia vivo. Ĝi tiris mian tutan atenton el la ĉielo al la tero, al la ekonomia kaj politika situacio. Tiam mi komencis politikan mediton kaj studadon, kaj mi fariĝis fajrruĝa socialisto. Antaŭe mi nur estis ordinara bonvola radikalulo.

Mi estis bonega instruisto. Miaj lernantoj laŭdis mian instruadon. Kaj miaj estroj subparolis, ke pli bonan lernigantón ili neniam antaŭe havis. Sed la sorto estas ŝanĝema. La homajn korojn ne regas klara prudento. Ilia tirano estas malpura avideco. Tial mi baldaŭ defalis de ĉielo de "bonega instruisto".

En la jaro 1922 mi metis antaŭ burĝan hipokritemon malgrandan libron, por kiu mi elektis la titolon Hvitir hrajnar (Blankaj korvoj). Ĝi entenis lirikan poezion. En "Blankaj korvoj" mi kantis kompreneble pri la sankta amo, pri burĝa naturo, pri homa sorto, pri vivo kaj morto. Mi estis poeto tute moderna. Futuristo, ekspresionisto, superrealisto kaj ankaŭ iom klasika, — ĉio tio mi estis. Mia libreto estis moka ribelo kontraŭ nia sentimentala plorpoezio de lastaj jaroj.

La burĝa adoro al piaj kutimoj de siaj honorindaj prapatroj ne ŝatis poezion mian. Noblaj virinoj kraĉis sur miajn belsonajn Korvojn antaŭ okuloj de helaj tagoj. Sed en soleco de sopirplenaj vesperoj ili studadis kaj lernadis mian libreton kun delikata plezuro. Kaj dum la sonĝobelaj noktoj ili konservis la abomenaĵon sub sia senmakula kapkuseno. Tiel estas homa naturo.

"Blankaj korvoj" estis libro tute nedanĝera, ĉar ĝi sin esprimis nur pri amoj, koroj kaj nemanĝeblaj idoloj, sed ne tuŝis la solan veran dion, la homan stomakon. En tiu tempo miaj provincaj samlandanoj ne komprenis klare la interligon inter la Idolo en la ĉielo kaj la kapitalo. Tial mi restis laŭdinda instruisto dum sekvantaj du jaroj.

Sed antaŭ kristnasko de la j. 1924 mi aperigis alian libron de iom alia speco. Ĝin mi nomis Bréf til Laru (Letero al Laŭra). Ĝi estis letero al pia virino maljuna sur norda bordo de Islando. "Letero al Laŭra" konsistis el biografiaj rakontoj, filozofia instruo, kritiko de l' religio kaj eklezio, satiroj pri la socia malordo, politika propagando, noveloj kaj versaĵo. Grandan venton ĝi vekis en nia lando. Multaj admiris mian libron. Ĉiuj laŭdis la "stilon". Sed la plejmulto indignis kaj timis pro siaj posedaĵoj dirante, ke la aŭtoro estas danĝera por la socia ordo. Plej bedaŭrinde tamen estis la senmoraleco de la libro! (La vero estas, ke mi estas la plej morala verkisto en Islando.) "Letero al Laŭra" flugis kiel vento tra la tuta lando, vekis multajn el dolĉa dormo kaj turnis kelkajn al socialisma konvinko.

La tempo pasis. Mi tradukis libron pri socialismo kun du konatoj. Venis aŭtuno de la j. 1925. Tiam mi publikigis en socialista gazeto leteron al juna pastro en Rejkjavik, kiu antaŭe oficiale riproĉis la "malamikojn de la religio". La letero kaŭzis flaman koleron en la koroj de ĉiuj religiaj naivuloj kaj hipokritaj kapitalistoj. La ceteraj diris kontentaj: "Li instruas la nudan veron." La pokalo de miaj pekoj estis plena. Mi estis forpelata el ambaŭ lernejoj. La motivoj estis jenaj:

Unu membro el la estraro de la teknika lernejo estis la urbestro mem. Li estas avida spekulanto kaj lerta hipokritulo religia, kiu laŭ amerika modo ŝtelas grandan monsumon de la urbanoj dum la ses labortagoj de ĉiu semajno kaj poste havas religiajn diservojn por infanoj dum la dimanĉoj. Li diris al la estraro: "Torbergur estas herezulo. Li ne estas kapabla konduki la lernantojn al la vivo. Tial li devas iri." La ceteraj anoj de la estraro tuj ekvidis, ke la urbestro malkaŝis teruran veron. Kaj per tremanta mano de la sklavo ili voĉdonis konsenti lian postulon. La lernantoj protestis ĉi tiun faron. Tiam iliaj mastroj minacis ilin per laborperdo, kaj la lernantoj devis humiliĝi.

Unu el la estraro de l' komerca lernejo estis maljuna ledvendisto kaj drinkulo, homo tute neklera. Li komunikis al la du ceteraj estraranoj (maljuna eksbankestro kaj teologia docento de la universitato): "Torbergur estas danĝera bolŝeviko, kaj ne decas, ke tia ulo instruu niajn lernantojn." La eksservisto de Mamono kaj servanto de dio vidis, ke la maljuna ledvendisto malvualis seriozan fakton. Kaj frate ili benis mian eksigon.

Alivorte: En Islando ni havas du juĝojn pri tio, ke "herezulo" aŭ "bolŝeviko" ne devas instrui simplan islandan gramatikon. Tiel potenca estas homa frenezo. (Finota.)

Torbergur Tordarson (7604).

Nova Internacio

Je la 9. aprilo en Leipzig estis fondata la "Internacio de la proletaj alkoholkontraŭuloj". Ĉeestis delegitoj de la aŭstria, ĉehoslovaka, finnlanda, germana kaj svisa landorganizoj. Ĉiuj cititaj sekcioj aliĝis, kaj krome la polia organizo, kiu ne estis reprezentata. Dume la administracio de la Internacio intertraktas pri aniĝo kun la bulgara, sovetia, hungara kaj sveda organizoj. K-doj en supre ne menciitaj landoj, en kiuj ekzistas proletaj kontraŭalkoholaj organizoj, instigu ilin, interkorespondi kun la Internacio (esperantlingve). Sekretariejo: Berlin SO 16, Engelufer 29. (Ili anoncu almenaŭ al la sekretariejo la adreson de la koncerna asocio.)

R. Rabenalt (1503).

TRA ESPERANTIO

Pri la SAT-vortaro

En la antaŭa n-o de "S-ulo" ni sciigis al la Legantaro, ke ni kontraktis kun kolektivo da kompetentuloj, al kiuj ni komisiis verki esperanto-esperantan vortaron. Ŝajnas, ke la ideo pri tia verko estas kvazaŭ en la aero. Nia alvoko estis sendita al la presejo jam de kelka tempo, kiam ni ricevis de s-ro P.-E. Stojan, je la nomo de "Bibliografia Servo" de UEA, cirkuleron per kiu la aŭtoro sciigas, ke li "preparas planon de Internacia vortaro".

Mirige! La preparita plano tute similas tiun, kiun SAT ... efektivigas. *Ni citu kelkiom el tiu cirkulero:*

"... a) ĝi (La Vortaro) entenu ĉiujn radikojn el: la Fundamento, verkaro de Zamenhof, aldonoj de la LK, kaj ceteraj gravaj eldonaĵoj, ĉiujn kunmetaĵojn ne kompreneblajn per si mem, fak-terminojn de komerco, industrio, sporto, tekniko, scienco, religio, arto, juro — kiom bezonas ilin komuna kaj literatura lingvo;

b) la difinoj estu nur en esp-o, kun aldono de internaciaj simboloj, formuloj latinaj terminoj — kiam ili ekzistas; c) sinonimoj kaj frazeologio [illegible] utilmaniere, tiritaj el [illegible] kaj nova literaturo; ĉ) la ĉefan laboron faros profesia leksikografo, kiu dediĉos tutan sian tempon al la vortaro, farante ĝin laŭ postuloj de moderna leksikologio ..."

Leginte tiun citon, oni preskaŭ kredus, ke s-ro Stojan staris malantaŭ ni, kiam ni verkis la planon de nia vortaro, kaj legis trans nian ŝultron!....

Kompreneble ni neniel suspektas la honoratan dungiton de UEA pri spionemo; ni simple kredas, ke liaj lingvaj studoj kondukis lin proponi saman solvon kiel ni al la sama problemo.

Eksciinte pri nia entrepreno — ne plano, ne projekto, sed efektivigataĵo *— li kredeble ĝojos kaj rezignos daŭrigi la klopodojn pri efektivigo de sia tro malfrua plano.*

Almenaŭ la SAT-anaro ne bezonas timi pri eventuala konkurenco. Nia reklamaparato estas jam la plej forta en Esperantio. "S-ulo" estas la plej legata el ĉiuj esperantaj gazetoj, kaj nia "Lernanto" havas la plej grandan eldonkvanton (10 000 ekz.). Plie SAT estas la plej riĉa el ĉiuj esperantaj entreprenoj: ĝi ja posedas la malavaremon, la sindonemon, la fervoron kaj entuziasmon de siaj anoj. Tio ja estas granda riĉeco kaj nekontraŭstarebla forto ...

La verkantoj de nia vortaro havas kompetentecon kaj aŭtoritaton; preterese ni jam posedas la duonon el la sumo bezonata; ĉu do en tiaj cirkonstancoj ni povus ial ajn timi nepre fiaskontan konkurencon? ...

* * *

La K-doj, kiuj havas prilingvajn rimarkojn por fari, aŭ kiuj deziras la enmeton de kelkaj fakesprimoj sufiĉe ofte uzataj, senprokraste skribu al ni pri tio — ankaŭ la K-doj, kiuj disponas kelkan monon kaj pretas partopreni la prunton. La direkcio de SAT.

RADIO-NOTOJ

Germanio. — La loka grupo Breslau de Laborista Radio-Ligo de Germ. aliĝis al SAT kiel subtenanta membro. Je esp. propagando interesataj radio-amatoroj skribu pri informoj ktp. al: Arbeiter-Radio-Bund Deutschlands e. V., Ortsgruppe B r e s l a u I, Margaretenstr. 17, Zimmer 17.

Danio. — La danaj radiostacioj Kopenhago k Kalundborg subite ĉesigis la esp. disaŭdigojn. Ĝis nun nur alvenis malmultaj protestoj pri tio, k oni asertas, ke la intereso eksterlande ne estas sufiĉe granda. Skribu tuj k amase postulante la esp-ajn programresumojn. A d r.: Statsradiofonien, Köbmagergade, K o p e n h a g o K.

NEKOMPLEZEMAJ OPINIOJ

Ni legas en "Germana Esperantisto" jenan juĝon pri kunveno de esp. lab. delegitoj dum foira semajno en Leipzig, prezidita de K-do Emmrich: "... Dum kvar horoj oni tre diligente laboris, kaj oni aŭdis nur esp-on. Esp-on de granda perfekteco! ... Oni vere povis imagi, ke ... la ĉeestantoj regas nur la esp-an lingvon k eĉ povas pensi nur en tiu ĉi lingvo. Mi travivis centojn da esp-aj kunvenoj, eĉ kunvenojn de Universalaj Kongresoj. Sed mi devas konfesi: laŭ la apliko de nia lingvo, ne nur por ĝi mem, sed por ĝeneralaj celoj, mia impreso estis la plej imponа, kiun mi ĝis nun havis ..."

* * *

En la "Juna Batalanto", organo de la Internacia Katolika Junulmovado, aldono al "Katolika Mondo", ni trovas jenan juĝon pri nia "Proletaria Kantaro": "... estas laŭ mia opinio la plej bone redaktita kantaro kun notoj. Se ni havus ion similan! ... Estas kelkaj kantoj en ĝi, kiuj tre taŭgus por ni, speciale inter la historiaj batalkantoj ... ni pro tio (la tendenco. — Red.) nur povas rekomendi ĝin kun ĉiuj rezervoj. Tamen tio ne povas malhelpi la rekonon de tio, kio estas bona en ĝi. Kaj mi ne vidas, kial ni ne povus ankaŭ kanti kelkajn kantojn el ĝi."

Ekspozicio MOPR kaj esperanto en Barnaul

En Barnaul, Siberio, USSR, okazis de 18. ĝis 25. marto 1928 ekspozicio de internacia interligo k solidareco, kiun aranĝis la distr. komitato de IRH (Ruĝa Helpo) kune kun la Barnaŭla esperantistaro, ĉar ĉiuj ekspozaĵoj estis ricevataj nur per esperanto. En nia loko la kontakto k kunlaborado inter MOPR-organizo k esperantistoj estas tre intimaj, k ambaŭ partoj profitas el tiu kuna agado. 17. 3. okazis en la salono de l'prof-sindikataro la solena malfermo de l' peresperanta ekspozicio, per kiu ni prezentis la plej modelan parton el la de eksterlando ricevitaj korespondaĵoj, gazetoj, afiŝoj, infan-pentraĵoj, manlaboroj, esp. literaturo k jurnaloj, fotoj ktp. La tuta materialo zorge estis dividita laŭ "anguletoj". Kontraŭ la enirejo pendis granda pentraĵo simboliganta la interfratiĝon de laboristoj sub la signo de SAT. La vizitantoj enskribis siajn impresojn en libron, k ni tiel ricevis 61 opiniojn, plejparte de kolektivoj. Entute vizitis la ekspozicion 43 kolektivoj, ekskursoj k grupoj de lernantoj, ruĝarmeanoj, laboristoj, kamparanoj, pioniroj ktp., sume 4216 personoj. La rezultoj jam sentiĝas: mankas instruantoj k lernolibroj. — Dum mezo de aprilo ni prezentis en esp-o verkon de loka verkisto pri la Pariza Komuno "La Versala kaptito". S. G. (5448).

AVERTO

Minska distrikta SEU-komitato k oficejo de internacia lab. interligo ĉe Blankrusia Kto de SEU komunikas al la tuta SAT-anaro, ke K-do Rappoport ne plu laboras en la aparato de nomitaj organizoj. Ĉiuj liaj proponoj en nia nomo estas senvaloraj. — Subskr.: P. K i r j u ŝ i n (por SEU-Kto), D m. S n e ĵ k o (por interlig-oficejo).

La Lingva Angulo

Demandoj:

1. Ĉu la formo "veturigatas" estas korekta? (6937)

2. Ĉu "peti al" ne estas erara formo? (6937)

3. En esp-o la genitivo estas esprimata per prepozicio d e. Kial oni tamen uzas la genitivajn formojn i e s, t i e s, k i e s ktp. anstataŭ de iu, de tiu, de kiu? Ĉu la genitiva - e s ne estas superflua restaĵo de la "lingwe uniwersala", de kiu (kies?) himno de l'frateco komenciĝas: Malamikete des las nacjes ...? (G. K. W a l d s e e.)

4. Ĉu la formo "unuj" ne estas gramatika eraro? (1187)

Respondoj:

1. Kvankam tiu formo estas komprenebla, ĝi tamen ne estas rekomendinda, pro sia pezeco. Cetere ĝi estas tute neklasika.

2. Jes, laŭ la klasika lingva uzo. Tia formo estas tamen tute klara kaj iurilate pli logika ol "peti d e". La peto ja unue sin direktas de la petanto a l la petato.

3. Ni ne konas la kialojn, kiuj instigis la aŭtoron de esp-o preferi la formojn i e s, t i e s ktp. anstataŭ "de iu", "de tiu" ktp.

Almenaŭ ni tute sincere diras, ke la decido de Zamenhof ŝajnas al ni treege trafa kaj aprobinda. La tabelon de la t. n. korelativaj vortoj, kiun kritikas kelkaj naciemuloj, ni konsideras kiel plej valoran kreajon. Zamenhof trovis ĝustan mezan vojon inter artefariteco kaj natureco, kaj se ni havus ion por kritiki, estus la nesufiĉa proporcio da artefariteco en nia lingvo. La internacieco de la vortoj estas ofte nur trompa iluzio, tial ke en la diversaj lingvoj la samaj vortoj havas tamen inter si malsamajn nuancojn, kio okazigas erarkomprenojn. En vortoj tute artefaritaj ne ekzistas tiu maloportunaĵo.

4. Ĉiu numeralo ja estas nevariebla, sed "unuj" estas nedifinita pronomo kaj sekve variebla. Vi devas atenti pri la gramatika rolo de vortoj en frazo. Lingvo absolute logika ne estus vivanta. I n t e r i m o.

7. ASOCIA TAGO DE LEA

(Lab. Esp. Asocio por la germanlingvaj regionoj)

Ĝi okazis de 6.—9. aprilo en Nürnberg. En la nomo de l' Kongreskomitato K-do Tietsch salutis la alvenintajn delegitojn. Tre bonan impreson postlasis la esperanta kantado de kantunuiĝo "Freie Sänger Gleishammer" (liberaj kantistoj).

La plivastigita estraro, kies kunsido antaŭe okazis, proponis por prezido jenajn K-dojn: Vildebrand-Berlin, Bässler-Leipzig, Tietsch-Nürnberg, kiuj estis elektataj. Multaj salutleteroj el en- kaj eksterlando estis legataj. Ankaŭ reprezentantoj de div. lab. organizoj salutis la kongreson. Ĉiuj estis konsciaj pri la graveco de esperanto en la proleta klasbatalo. K-do Burger-Essen kaj Schröter-Leipzig, reprezentis SAT kaj tr[illegible]donis ties salutojn, ankaŭ por la sporta komitato de SAT. Vespere finiĝis la malferma kunsido per kantado de la Internacio. Poste oni aranĝis fakkunsidojn.

La sekvantan tagon oni elektis la mandatkaj proponkomisionon kaj prezentis la div. raportojn de la Asoci-estraro. Kiel bombo efikis la alveno de nia franca K-do D i e u d o n n é el Lyon, kiu salutis la kongreson. La vesperon oni dediĉis al la distro per muzikaj kaj gimnastaj prezentoj.

Dimanĉon matene oni daŭrigis la diskutadon pri la raportoj, kiu estis tre vigla. Posttagmeze sekvis pritrakto de l' proponoj kaj reelekto de la ĝisnuna prezidanto K-do Hempel-Leipzig, kaj de la redaktoro K-do Deubler-München.

Lundo estis dediĉata al specialaj temoj publikigitaj en "Arbeiter-Esperantist" (Laborista Esp-isto). Parolis pri "Esperanto kaj junularo" K-do Nitzsche-Chemnitz, pri "Landaj organizoj kaj SAT" K-do Köckeritz-Dresden, pri "Esperanto kaj milito" K-do Bässler-Leipzig. Kun granda intereso la kongresanoj aŭskultis la projektojn de SAT kaj LEA rilate al estonta kunlaborado inter ambaŭ organizoj. Oni akceptis proponon, publikigi en "S-ulo" ambaŭ projektojn[1]), por ke la membroj havu okazon pli profunde konsideri ĉi tiun gravan aferon. Ĉar la SAT-kongreso en Göteborg pritraktos tiun temon, oni komisiis K-don Volkert-Nürnberg kiel reprezentanton de LEA.

El la raportaro de l' estraro evidentiĝas, ke la movado daŭre kreskas, kvankam malrapide, inter la Laboristaro en Germanio. La asocio entenas nun en 163 lokaj grupoj 3116 membrojn. Partoprenis la kongreson 89 delegitoj el 84 lokoj reprezentantaj 2304 membrojn. La sekvonta kongreso okazos en Essen (Ruhr). Schröter (3771).

[1]) Aperos en la venonta n-o.

S A T - a n o j !
En viaj korespondaĵoj al la Administrejo ĉ i a m citu vian membro-numeron.

AL LA TRAMVOJISTARO TUTMONDA

La Intern. Transportlaborista Federacio jam delonge simpatias al esp-o. Nia tasko estas, atingi sukcesojn en la aliĝintaj al ITF sekcioj. La tramvojistaj esp-istoj devas firme interligiĝi por komuna tiucela laboro. — La Vienaj tramvojistoj esp-istaj interkonsente kun la sindikato alvokas la tramvojistaron tutmondan, partopreni esp-an korespondadon k aperigi raportojn en la sindikataj organoj. Ni interŝanĝu raportojn pri enlandaj cirkonstancoj, laborkondiĉoj k pri aferoj ĝenerale interesaj por tramistoj. Ni pritraktu la necesajn rimedojn por taŭga organiza formo, komuna propagando ktp. en nia medio. Peradu en urboj, kie ankoraŭ ne ekzistas tramvojistoj-SAT-anoj.

Por la Viena tramvojistaro esp-ista Jos. Slezak, Wien 20, Klucgygasse 15/23.

Gvidanto de la komunista partio sovetia iama esperantisto

En rusa blankula gazeto RUL aperanta en Berlino (n-o 20, jan. 1928) sub la rubriko "gazetaro" troviĝas sekvantaj linioj:

En DNI (ruslingva pariza gazeto de elmigrintoj) S. Vereŝĉak donas tre interesan karakterizon de S t a l i n, kun kiu li ofte kaj longe sidadis en malliberejoj kaj renkontiĝis en ekzilo. Stalin en la malliberejo sin akre distingis de aliuj per siaj "fortaj nervoj". Kiam la tuta malliberularo ekscitiĝis, Stalin restis trankvila. Li kapablis firme dormi aŭ trankvile l e r n a d i e s p e r a n t o n (li opiniis, ke e s p e r a n t o e s t o s l a e s t o n t a l i n g v o d e l a i n t e r n a c i o[1]).

Sovetiaj K-doj, bonvolu informiĝi ĉe K-do Stalin mem pri tio kaj rememorigi, ke esperanto marŝas kaj atendas ankaŭ lian subtenon. (2921)

MEMORNOTO

Represis el "Senn. Revuo":
M u n k á s, M. Ostrava, 8. 4., Mihaelĉjo.

Enhavis priesper. artik. k notojn:
T h e L a b o u r W o m a n, London, apr.; D a i l y H e r a l d, London, 12. 4.; D e r D e u t s c h e E i s e n b a h n e r (Germ. Fervojisto), Berlin, 1. 4., 8. 4. (kurso); F r e i e S p o r t w o c h e, Leipzig, 2. 4. (pri SAT-kongr., noto en esp.), R u ĝ a A l t a j, Barnaul, 18. 3., 27. 3., PAX, Paris, 13. 4., S ä c h s. A r b e i t e r - Z e i t u n g, Leipzig, 10. 4.

Peresper. let. k notojn enpresis:
F r e i e S p o r t w o c h e, Leipzig, 2. 4., R u ĝ a A l t a j, Barnaul, 8. 2., 23. 2.

[1]) Substrekoj de mi. — T r a d.

Atentu la informajon!

Fervojistaj SEU-ĉelo kaj esp.-rondeto (USSR, Samara, Strato de Leo Tolstoj, 94, ĵeleznodorojnij klub) elektis **perantojn** por: I., **gejunularo, gekomjunularo, ruĝfrontbatalantoj** (vidu anoncojn en "S-ulo" n-oj 177, 180) — K-do **Mironov** (Samara, Krasnoarmejskaja, 78, kv. 2); II., **la fervojista klubo** (vidu en "S-ulo" n-o 176 "Nia klubo" k. anoncojn en n-o 174 k. a.) — K-do **Timinskij** Aleksandro (Samara, Arcibuŝevskaja, 51, kv. 7); III., **Internacia Ruĝa Helpo** — K-do **Jefremov** (Samara, Strato de Leo Tolstoj, 102, kv. 2); IV., **sporto, korpkulturo, turismo** — K-do **Necenko** (Samara, Novo-Sovetskaja, 365/44, Leningradskij per.). Por ceteraj organizoj, demandojn peradas, korespondas **kolektive aliaj** geanoj. Al K-do Jefremov estas komisiita **enregistrado** de eksterl. korespondaĵoj por **kontrolado**, ke ĉiu korespondaĵo estu **ĝustatempe respondata kaj utiligata.**

Ĉe ni mankas **ekstereŭropaj** korespondantoj, forestas iuj el **orientaj landoj** (Japanio, Ĉinio ktp.). Do, kun aparta ĝojo ni ekkorespondus kun tieaj SAT-anoj.

Ni esperas kontentigi niajn korespondantojn, sed atentu, ke la anoj ankoraŭ ne estas sufiĉe spertaj, do unuatempe estu toleremaj.

Se iu hazarde ne ricevus respondon, li bonvolu sin turni, ĉu al la **kontrolanto** (K-do **Jefremov** — vidu supre), ĉu al la gvidanto (Samara, Uralskaja, 29, kv. 3, al K-do Ĵeleznjakov B.).

Korespondaĵoj estos vaste utiligataj en laborulaj kunvenoj, gazetoj, ankaŭ en murgazetoj de tuta Samara-Zlatousta fervojo.

Komisiite **B. Ĵeleznjakov** (5583).

NIA POŜTO

6184. — Via pakaĵo kun kovertoj revenis.

5448. — Necesas, ke vi pli klare k pli ordeme skribu viajn let. — Por 50 kop. ni ne povas enkadrigi anoncojn. La maja anonco alvenis tro malfrue.

5296. — Organizoj pagas minimume la duoblan kotizon. Adm.

7151. — Loko mankas por enmeti.

6351. — La traduko estas bona laŭ lingva vidpunkto k ritmigo. En la 2-a linio de l' unua verso la senprepozicia akuzativa formo estas neklara, k ni iom ŝanĝos, se ni okaze aperigos.

11 147. — Via informo estas tute tendenca k niaj anarkistaj K-doj certe akre protestus, se ĝin mi publikigus.

7113. — Loko absolute mankas por enmeti vian longan artikolon. Cetere la temo interesas nur malgrandan nombron el la legantoj de "S-ulo". Vi pridebatu la aferon dum fakkunsido en Göteborg.

V. S., Odessa. — Via versaĵo estas presinda. Ni aperigos okaze.

Al multaj. — Ni posedas ankoraŭ multajn "Tagojn", kiuj aperos nur laŭvice. Pro abundeco de tiu materialo ni eĉ kredeble estos devigataj, publikigi nur la plej interesajn.

7579. — Vi malprave riproĉas pri neapero de la artikolo pri RH, ĝi ja troviĝas en n-o 184. — Se estas loko, aperos via traduko el "R. S."; la cetera materialo ne taŭgas por nia gazeto. Red.

K * O * R * E * S * P * O * N * D * A * D * O

Unu enpreso: Simpla trilinia anonco kostas 0,50 mk. g., ĉiu plia linio la samon. Ni nur akceptas anoncojn kun samtempa pago.
L = letero, PK = poŝtkarto, PI = poŝtkartoj ilustritaj, PM = poŝtmarkoj, bfl = poŝtmarko sur bildflanko, kĉl. = kun ĉiuj landoj, esp-aĵo = esperantaĵo.
Ĉiuj petantoj pri korespondado havas la devon, nepre respondi almenaŭ unu fojon al ĉiuj petoj koncernantaj la fakon, por kiu ili sin enskribigis.

Belgio.

K-do Louis Suy, Rue de la prosperita, 15, Molenbeek-Bruxelles, petas liajn koresp-antojn respondi al li. Jam depost tri monatoj li nenion ricevis.

Bulgario.

K-dino Tinka Kolarova (21 j.), str. Ovĉarska, 431, Sliven, dez. koresp. kĉl. pri virinaj k. lab. movadoj.

Ĉekoslovakio.

K-do Rudolf Eltrich, Dammstr. 354, Grottau ap. Neise, dez. koresp. pri ĉ. temoj, kĉl. L. PK, PI.

Dancigo.

— Lab. Esp. Grupo "Estonto" petas pardonon pro ne tuja resp. Multaj koresp-aĵoj alvenis. Ĉio estas respondota. Kurt Klaps, Karpfenseigen, 12, Danzig.

Finnlando.

[illegible] Torggatan, 37, [illegible] liberigis preskaŭ 500 ek[illegible] Wasa-B[illegible], dez. interŝ. PI, PM, kĉl. Certe resp.

K-do Birger Skade, Onkilahdenkatu, 5, Wasa, dez. interŝ. PI, PM, kĉl. Tuj resp.

Francio.

— Esp-istoj, naturamikoj ekskursantaj dum pentekosto al "Schwarzwald" pro renkontiĝo kun franciaj naturamikoj skribu al: K-do J. Wutte, Oberbetschdorf (Bas-Rhin).

K-do Lucien Miron, 7, rue Simart, Paris, 18-e, dez. koresp. pri ĉ. temoj kĉl. L, PK, PI.

Germanio.

— Junulo dez. interŝ. L, PI, bfl. PM, kĉl., nepre resp. Adr.: Arno Benedix, 115-B, Neukirchen i. Erzgeb.

K-do K. Grohmann, Fleethstr. 2, Blumenthal (Weser), dez. koresp. pri ĉ. temo kĉl. ankaŭ Germanio.

Adresŝanĝo: Paul Speker, Waldstr. 4, b. Stoll, Gaggenau en Murgtal (antaŭe en Mannheim).

K-do Paul Speker, Waldstr. 4, b. Stoll, Gaggenau en Murgtal, dez. koresp. kĉl. pri ĉ. temoj L, PK, PI, bfl.

K-do Erich Dietrich (k. grupo) Dippoldiswalder Str. 19, Dohna i. Sa., dez. koresp. kĉl. Resp. garantiata.

K-do Dickhaut (fervojisto), Bahnhofstr. 15, II, Kassel, dez. koresp. kĉl. L, PI.

Hungario.

K-do Laszlo Spierer, Üllöi-ut. 53/a, Budapest, 9, dez. interŝ. nur esp. gazetojn. Resp. garantiata.

Jugoslavio.

K-do Leopold Mocker, Bajuza ul. 24, Vel. Beĉkerek, dez. koresp. pri fakaj problemoj, precipe kun Gek-doj el Sovetio. Interŝ. PI kĉl.

— **Sovetianoj atentu!** Pro severa blanka teroro la koresp-ado kun Sovetio estas por mi danĝera, tial ne skribu al mi. K-do Slavko Josipoviĉ, Ilirska 48, Osijek, 1.

Sovetio.

K-do Petro Spodobin (21 j.), Ruza, Mosk. gub., dez. koresp. pri esp. komunista, radio-amatora, ateista k. ceteraj temoj, L, PI, esp-aĵoj.

K-do A. Nikitin, Timaŝevo, Samara gub., dez. koresp. kĉl. pri ĉ. temoj. Resp. garantiata.

K-dino Ŝura Elistratova, Miŝjakova, Zavodskij d. 360, kv. 21, Sormovo ap. Nijni-Novgorod, dez. koresp. kĉl. pri div. temoj. Resp. garantiata.

K-do Aleksandro Kuprijanov, Modelnij ceh, 6596, Sormovo ap. Nijni-Novgorod, kĉl. Resp. garantiata.

K-dino Anna Fadejeva, Vokzalnaja ul. d. 15, Sormovo ap. Nijni-Novgorod, kĉl. Resp. garantiata.

K-do Semjon Pritin, Ĉugunnolitejnij ceh, 5095, Sormovo ap. Nijni-Novgorod, kĉl. Resp. garantiata.

K-do Boris Aksenov, Modelnij ceh, 6582, Sormovo ap. Nijni-Novgorod, kĉl. Resp. garantiata.

K-do Vjaĉeslav V. Kalaŝnikov (financoficisto, 21 j. "1125"), Gruzinskij per. 6, kv. 6, Nijni-Novgorod, denove invitas ĉl. Gek-dojn financ-, bank-, ŝparkas- k. asekuroficistojn koresp. pri fakaj demandoj. Mi tre miras, kial al mia unua anonco en "S-ulo" neniu resp. Ĉu ne ekzistas inter SAT-anoj ĉi-fakaj korespondemuloj? Al ĉiu skribinto mi garantias resp.

K-do L. Bulov, poŝte restante, Barnaul, Siberio, interŝ. PK, PI, PM kĉl. Resp. garantiata.

K-do V. Kalistratov, str. Nikitinska, 11, Barnaul, Siberio, interŝ. PK en div. koloroj kĉl. Resp. garantiata.

K-do O. Terjoĥin, str. 1-a Altajska, 84, Barnaul, Siberio, interŝ. PI, PM kĉl. Resp. garantiata.

K-do E. Potanin, str. Puŝkina, 18, Barnaul, Siberio, dez. interŝ. div. PI k. fotajojn kun fotoamatoroj el ĉl. Certe resp.

— Grupo de junaj laboristinoj-esp-inoj emas koresp. kun ĉl. junularo pri ĉ. temoj. Resp. garantiata. Adr.: Barnaul, Antel Tulejŝĉic, str. Puŝkina Civŝi "OSO-aviahim".

K-do Leo Metlickij, Staro-Mjasnickaja 8, kv. 13, Minsk, koresp. kun junuloj pri junula k. pionira movadoj.

K-dino E. Vaserman, Sovetskaja 125, kv. 20, Minsk, koresp. kĉl. (komencanta esp-ino).

K-do A. Gusev, Oktjabrskaja, 10, kv. 2, Minsk, koresp. kun korblaboristoj pri ĉ. temoj (komencanta esp-isto).

K-do I. Romer, Staraja Komarovka 6 linija 1, Minsk, kun lignaĵistoj pri ĉ. temoj (komencanta esp-isto).

— **Radiistoj-amatoroj** kun vi dez. koresp. pri radio-aferoj la kursanoj de radio-teĥnikumo. Skribu al: Esperanto-Komitato de SEU, str. K. Markso, 98, loĝ. 12 (por radiistoj), Dnepropetrovsk.

— Grupo de lab. metalistoj dez. koresp. kĉl. laboristoj k. kom-istoj pri soc. k. lab. temoj. Certe resp. Adr.: K-do Nesterenko, Ekaterinovskaja, 66, Ejsk.

K-dino M. Modlina, Zavod Derevoobdeloĉnik, Borisovskij trakt, 36, Minsk, kun lignaĵistoj pri ĉ. temoj (komencanta esp-ino).

K-do Voldemaro Muravjov, Pedteknikumo, Ustkamenogorsk, Semipalatinskoj gub., dez. koresp. kĉl. pri ĉ. temoj. Resp. garantiata.

K-do Georgo Ĥristoforov, Bazarnij per. 12, Ustkamenogorsk, Semipalatinskoj gub., dez. koresp. kĉl. pri ĉ. temoj. Res. garantiata.

Gek-doj! Nia esp. rondeto intencas aranĝi 25—30. 4. 28 unuan esp. ekspozicion k. prop. vesperon. La SAT-anoj estas petataj sendi al ni ekspozaĵojn, esp-aĵojn k. a. materialon L, PI, bfl. ktp. Helpu al ni! Adr.: K-do Paŭlo Ketov, Sennoj, 45, Ustkamenogorsk, Semipalatinsk. gub.

K-dino A. Senĉ, red. "Krasnij Altaj", Barnaul, Siberio (literaturistino), dez. koresp. kĉl. verkistaro, instruistaro k. jurnalistaro pri kulturaj k. politik-klerigaj temoj.

K-do N. Berstenjov, str. Gogolevska 65, Barnaul, Siberio, interŝ. PI, PM, kĉl. Certe resp.

K-do I. Lapunov, str. Mamontova, 51, Barnaul, Siberio, interŝ. PM, kĉl. Resp. garantiata.

— Barnaula partia lernejo koresp. kun ĉl. ruĝfrontanoj, burĝarmeaj soldatoj, lab- k. kamparanoj, junularo, virinaro, IRH k. lernejaro. Resp. garantias la SAT-peranto, Ŝ. Goldfeder.

— Esp.-rondetoj de "Pimzavod" (felt-botfabriko), Barnaul, Siberio, koresp. pri laborista, junulara, profesia, virina k. kultura movadoj kĉl. Interŝ. fotojn, ĵurnalojn, nacilingvajn gaz. ktp. Resp. garantias la SAT-peranto. Adr.: "Primzavod", Nr. 2, Barnaul, Siberio.

— Grupo de gelernantoj dez. koresp. pri ĉ. temoj kĉl. Adr.: Ŝuja, Iv.-Voznesensk. gub., Poĉt. jasĉik, 52 al Esperanto-grupo.

K-do G. Djavadov, Strelkovaja 22, Aŝhabad (Turkmenio), dez. koresp. kĉl. pri ĉ. temoj.

K-do T. Moskalev, P. O. Velikodvorje, Gusev, uezd., Vladimir. gub., dez. koresp. kun radio- k. fotoamatoroj, vitrajistoj alilandaj, L, Pl.

K-do Eduardo Dalder (studento), Poteŝkaja 3, kor. 2, k. 15, Moskvo — 61, dez. koresp. kĉl.

— Esp. grupo dez. koresp. kĉl. Resp. garantiata. Adr.: K-do I. Sklemenov, Komsomolskaja 35, Petrovsk-Zabajkalskij D. V. K. (Siberio).

K-do V. T. Ĥoroŝev, Leningradskoje ŝosse 64, kv. 14, Moskvo-40, dez. interŝ. nur PK, bfl. kĉl.

— Kun liberpensuloj ĉl. (individue k. kolektive) koresp. ateista ĉelo milicana. Adr.: K-do F. Cibulnikov, 1, Serpuhovsk. pr. 9, kv. 10, Moskvo-26.

— Sebastopola Soveto de Sendiuloj dez. koresp. kun diverslandaj liberpens. asocioj pri metodoj de laboro. Adr.: Labesko, Seminar Bezbojnikov. str. de Trockij, 30. Sebastopolo.

Svedio.

K-do Sven Wikström, Thulegat. 37, Sundsvall, dez. koresp., interŝ. PK k. amatorfotajojn.

ALVOKO

"Kurska Komitato de SEU" petas tutmondan esperantistaron sendi al Kurska Laboristaro unuamajajn salutleterojn. Helpu al ni antaŭenigi la intereson al esperanto-movado inter kurskaj laboristoj. Montru esperantistan solidarecon.

Adresu: USSR, **Kursk,** Str. de Lunaĉarskij 4. **Dom Rabprosa.** Al Esperanto-Komitato.

Urbo de Infanoj! Konkurso!

Ni dez. koresp. kun infanoj k. junuloj de la tuta mondo (ĝis 18 j.) Temoj: pionir-vivo, radio, naturscienco. Ni konatigos vin kun nia interesa infana urbo. Skribu multnombre. Resp. garantiata. La plej interesa L aŭ la plej bela PK estas premiata. — Premio I: "La Kemio de la Universo." Premio II: Kolorigita arta portreto de Lenin. Adr.: USSR, **Odessa,** Detgorodok, 4-a Stacio, Esp.-Grupo.

AŬSTRIO.

ALLE-Grupo 10 (50 membroj) deziras korespondadi kolektive k. individue per PK, L, kun Labor. Esperantistaj grupoj kaj membroj pri diversaj temoj. Escepte de Germanio kun la tuta mondo. Adreso: Aŭstria Laborista Ligo Esperantista, Grupo 10 (Laborista Hejmo) Laxenburger Str. 8—10. **Vieno X.**

Gekamaradoj! SAT-anoj!

Ni petas vin, ke el la gazetoj, jurnaloj ktp., en kiuj aperis la nekrologo pri K-do Eŭgeno Landler, estinta ĉefkomandanto de la hungaria Ruĝa Armeo, vi sendu 3—5 ekz-ojn, (sed ne gazeteltranĉojn).

Same ni petas la Gek-dojn precipe en Sovetio, Francio, Belgio, Germanio, Aŭstrio kaj en la estintaj hungariaj teritorioj, ke ili avertu ĉiujn hungarlingvajn proletojn, kiuj eble havas leterojn, fotojn k. personajn rememoraĵojn, epizodojn, parolojn kun la mortinta K-do, ke ili sendu aŭ sciigu pri ĉio al la ĉi-supra adreso.

Gek-doj el la tuta mondo! Certe vi pruvos la praktikan valoron de esp. por proletaj celoj, k. vi per via kunhelpo sukcesigos nian tre gravan laboron. Se estas dezirate, ĉiuj elspezoj estos rekompencataj! Adreso por ĉio: **Arbeiterbuchhandlung** (K.E.K), Alserstrasse 69. **Wien VIII** (Aŭstrio). Frataj presorganoj [illegible] estas petataj represi tiun ĉi peton.

Kun SAT-anecaj salutoj k. antaŭdankoj: **246.**

ATENTU!

Geesperantistoj k. redakcioj tutmondaj! En komenco de majo 1928 en urbo Koĥma estos organizata esp. ekspozicio k. solena propaganda vespero kun spektaklo pro la jarjubileo de nia organizo. Sendu propagand-materialon al jena adr.: Koĥma, Iv.-Voznesenskoj gub., poŝtkesto 16, al Esp. Organizo (USSR). Resp. garantiata.

ATENTU!

Grupo de fervojistoj (15 h.) deziras interŝanĝi L, PI, PM, papermono, malnovajn gazetojn, jurn. ktp. Kun ĉiuj landoj pri ĉiuj temoj. Respondo garantiata. Adr.: **Sovetio, st. Smolensk,** jel. dor. **Klub Oktjabrskaja Pobeda,** Krujku esperanto.

Sebastopola Labesko petas ĉiujn siajn korespondantojn, personajn koresp. de K-dino Lisiĉnik k. ĉiujn helpemajn K-dojn sendi por 1. majo malgrandajn skiz-salutojn. Koresp. ankaŭ estas petataj sendi siajn fotojn. Loka gazeto disponigis por ni apartan folion. Ni faru ĝin bonenhava k. vere internacia. — Se eble, la salutoj estu sendataj en nomo de organizoj, kie vi laboras. Ĉion urĝe sendu al adr.: **Sebastopolo,** str. Trockij 30, Labesko.

ENHAVO:

Presejo: Uns-Produktivgenossenschaft, Leipzig (Germanio)